VIAȚA ILUSTRATĂ

ANUL IV. Nr. 1 IANUARIE 1937

M. S. REGELE CAROL II

BASORELIEF DE IONESCU-VARU

Anul IV — Cluj, Ianuarie 1937 — Nr. 1

VIAŢA ILUSTRATĂ

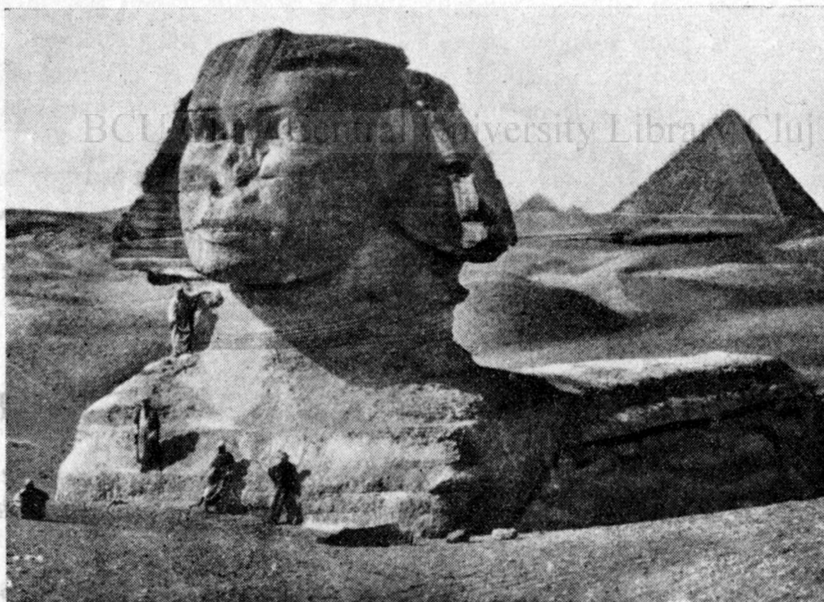
Director: NICOLAE COLAN
EPISCOPUL CLUJULUI

POPAS

LA ÎNCEPUT DE AN NOU

La sfârşitul fiecărui an am impresia plugarului care a ajuns la capătul brazdei sale. Şi fac ceeace face el îndeobşte: Mă uit înapoi să văd dacă brazda silinţelor mele este destul de adâncă şi de dreaptă şi dacă nu este cazul să apăs mai tare pe coarnele plugului şi să scot brazda mai dreaptă pe viitor, ca arătura să iasă mai bună şi mai frumoasă.

Într'adevăr, fiecare om este plugar în felul lui. Unii arăm în ogorul cel trupesc, alţii în cel sufletesc. Unii aşteptăm rodurile pământului, alţii rodurile cerului. Toţi lucrăm pentru viaţă, întregindu-ne silinţele frăţeşte — căci, după cuvintele sfântului apostol Pavel, *ne suntem unul altuia mădulare.* Cu toţii se cuvine deci să facem din când în când câte-un popas, nu numai pentru a ne hodenì şi a ne înviora puterile, ci şi pentru a ne cerceta lucrarea săvârşită şi pentru a oblicì cele mai drepte drumuri cari duc la înfăptuirea bunelor noastre doriri.

Sfinxul

Prilejul unui asemenea popas ni-l îmbie praznicul Anului Nou.

*

Anul nou este un fel de judecător de instrucţie: Cui se 'ncumetă să stea cu el de vorbă, îi pune o 'ntreagă oaste de 'ntrebări.

Iubite frate, *câştigatu-ţi-ai* tu anul cu hărnicia ostenelilor tale înţelepte, ori *l-ai pierdut* în lenevie necugetată? Lucrat-ai şi pentru dobândirea comorilor sufleteşti, ori te-ai mulţumit cu zdroaba după averile pe cari „rugina le mănâncă şi furii le sapă şi le fură? Gânditu-te-ai în silinţele tale şi la fraţii tăi „de-un sânge şi de-o lege", sau ţi-ai hărăzit rodul ostenelelor tale numai propriului tău bun traiu?

Adunat-ai cu Hristos, sau ai risipit cu Mamona? Ce-ai făcut anul trecut pentru Biserica şi Neamul tău?

Iată întrebări cu care noul an ne ia la rost, prin conştiinţa noastră, cărora se cuvine să le dăm răspunsuri nefăţărite, ca sub patrafirul spovedaniei sfinte. Făcând astfel, ne vom descărca sufletul de poverile lui şi vom purcede mai uşuraţi şi mai plini de nădejdi pe drumul vieţii viitoare, pe care bunul Dumnezeu ne-o va binecuvânta, cum a binecuvântat-o şi pe cea din anul trecut.

Căci, creştineşte vorbind, trebue să mărturisim că anul trecut bunul Părinte ceresc ne-a făcut părtaşi unei vieţi trăite în pace şi în mulţumitoare îndestulare. Alte neamuri au fost năpăstuite cu războaie şi răzmiriţe cumplite, noi ne-am putut rostuì viaţa în frăţească înţelegere; alte ţări au fost bântuite de secetă sau revărsări de ape, ţara noastră a fost ferită de astfel de nenorociri. Viaţa altor naţii a fost răvăşită până la sânge de duhul distrugător al nebuniei comunismului, iar naţia

noastră a putut purcede mai departe pe calea a-devăratelor sale destine.

Să dăm deci slavă și mulțumită lui Dumnezeu pentru toate câte ne-a rânduit, căci sarcina noastră a fost ușoară în asemănare cu greutățile ce le-a 'ncărcat anul trecut pe umerii altor neamuri.

Să dăm mulțumită lui Dumnezeu și pentru năcazurile pe care ne-a învrednicit să le purtăm. Ele încă își au rostul lor în viață. Că zice sf. apostol Pavel în epistolia sa către Romani (5, 3-5): „Noi ne lăudăm în năcazuri, știind că năcazul răbdare lucrează, iar răbdarea curățire, iar curățirea nădejde; iar nădejdea (în Dumnezeu) nu rușinează."

Cu atât mai mult să-l preamărim pentru zilele de rară înălțare sufletească cu care ne-a binecuvântat în anul din urmă. Iar acestea n'au fost puține. Ne-a înălțat sufletește călătoria Înalt Prea Sfințitului Patriarh Miron în Anglia; ne-a înfrățit sufletește adunarea generală a „Astrei" ținută la Blaj, unde prin glasul M. Sale Regelui și al Î. P. S. Mitropolit Nicolae, ne-a zidit sufletește duhul ortodox a lui Șaguna; ne-a sporit mândria națională triumfala călătorie a M. Sale Regelui și a Marelui Voevod Mihaiu, la Praga – și ne-am adaos credință în puterile noastre prin strălucitul praznic dela 1 Decemvrie.

Nu, nu. Anul trecut n'a fost un an sterp, ci unul rodnic în înfăptuiri și nădejdi...

Anul viitor? Este în mâna lui Dumnezeu, dar și în a noastră. Frumusețea și rodnicia lui va crește din credința noastră și din eroismul nostru, peste care se va revărsa binecuvântarea Părintelui ceresc cu darurile ei bogate.

*

Răspunzând la bunele urări ce I-au făcut de Anul Nou înalții diregători ai Țării – M. Sa Regele a amintit trei porunci ale anului ce vine: grija de oștire, grija de drumuri și grija de sănătatea publică. Ele sunt frumoase și drepte – ca toate poruncile pe care înțeleptul nostru Suveran le citește din cartea vieții. Și împlinirea lor va aduce însemnate binefaceri în rânduiala vieții naționale și gospodărești a neamului.

Poate că fără s'o spună, bunul nostru Rege s'a gândit că pe tărâmul vieții noastre sufletești înfăptuirea celor trei comandamente va rodi aceleași binefaceri. Căci, într'adevăr numai prin grija de *armata duhovnicească* a celor chemați să zidească sufletele se vor repara și îndrepta tot mai mult și *drumurile* cari duc la *sănătatea publică* (sufletească) a nației românești.

Nădăjduim că cei însărcinați cu cârmuirea Țării nu vor uita nici de această întreită poruncă, nemărturisită, a Maiestății Sale. Această nădejde – și altele la fel – ne mângăe sufletul purcezând pe calea noului an cu creștinescul și românescul „Doamne, ajută!"

† NICOLAE COLAN

D. NANU

Dumnezeu și sufletul în poezia română

Trăim vecul ideologiilor. Cele mai variate concepții despre lume și cele mai numeroase principii de viață își revendică din toate puterile întâietatea de stăpânire asupra omului și omenirii întregi. Pentru viața și viitorul Bisericii nu este indiferent de știut în ce măsură dogmele ei intră în compoziția ideologiilor moderne. În special, în ce ne privește pe noi, nu este indiferent să știm în ce măsură dogmele fundamentale ale creștinismului, Dumnezeu și sufletului, întră, de pildă, în miezul poeziei române contimporane.

Este un adevăr constatat de mult, că literatura — fie în proză, fie în poezie — și toate artele în general, au un rol covârșitor în cunoașterea și răspândirea feluritelor curente de cugetare filosofică, religioasă, socială, politică și eretică. Marea erezie ariană se știe că s'a popularizat nu atât prin forța de argumentare dialectică a eresiarhului Arie, care încă nu lipsea, cât mai ales prin versurile în cari el își turnase învățătura. Din punt de vedere logic și psihologic adevărul acesta este deplin lămurit.

Iată de ce am crezut că este folositor și necesar să căutăm, cât element creștin, câtă inspirație religioasă, cât adevăr doctrinal biblic cu privire la noțiunile despre Dumnezeu și suflet, se reflectă în poezia română contimporană. Incepem cu

D. NANU

D. Nanu (născ. 1873) ne deschide porțile cerului și ne împărtășește din potirul bucuriilor, luminilor și harurilor lui. Poeziile sale sunt expresia unui suflet ce caută pe Dumnezeu și reflexul unei vieți ce năzuește spre sfințenie. În ele ni se înfățișează drama sufletului dela păcat la mântuire, lupta pentru „înfrângerea omului vechiu și pregătirea omului nou". După cum însuși poe-

Luini: Maica Domnului

tul mărturiseşte în substanțiala prefață a volumului său de *Poesii,* versurile lui sunt „spovedanii poetice", lumină din suferințele nevoilor lui de purificare; sunt flori zămislite în mister, — cântece din armoniile subconştiente ale sufletului, — „o viață întreagă condensată într'o carte de poesii". Ele se înțeleg mai mult cu sensibilitatea, decât cu judecata.

Concepția poetului despre conştiința literară şi menirea poeziei, merită toată atențiunea şi lauda. După Nanu, poezia trebue să fie rodul unui suflet sincer. Sufletul nesincer e ca omul care îşi caută altă haină, ca să pară drept altul, — ceea ce constitue o „paiațerie". La fel e şi o artă ce se depărtează de cetitori; urmează „spiritul de farsă" al caracterelor stăpânite de „Prințul acestei lumi". Eroarea poeziei contimporane constă în tendința ei de a fi hermetică, pură, ca un cristal de ghiață, înțeleasă numai de creatorii ei, cum formulele matematicelor superioare sunt pricepute numai de specialişti. Astfel instinctul distrugerii a intrat şi în sâmburele creațiunii poetice. Omului neregenerat i se urăşte cu binele şi în loc să-şi arate filiațiunea divină, îşi risipeşte energia spirituală în opere drăceşti, cari manifestă un spirit dizolvant, un spirit de „nesupunere la caracterul de ordine al vieții, şi deci de frumusețe al ei". Arta este ordine în locul haosului, poezia anarhică, — consecință a individualismului — nu poate avea loc pe scara evoluției unei poezii artistice. Arta trebueşte să fie „o împărtăşire a spiritului divin". Cum pictorului i se cere ochiu pentru perceperea culorilor, la fel poetului i se cere umanism şi ureche, pentru percepția armoniilor interioare.

Boala poeziei moderne nu este numai forma greşită, dar şi un fond alterat, care provine din haosul ideilor. Poezia e necesar să aibă şi un substrat filosofic, pe lângă cel poetic. Prof. I. Petrovici spune: „Poezia filosofică este poate cea mai înaltă expresiune a literaturii, căci desfătarea este neasemănat sporită când pe lângă coloritul imaginilor, mai ai şi lărgimea orizontului". Poezia trebuie să fie lumină, care să purifice lutul; să oglindească natura, „căminul, patria, umanitatea şi pe Dumnezeul ei". În alcătuirea ei intră elementul etic, etnic şi estetic în deplin acord.

Acesta este crezul literar al maestrului D. Nanu şi nu am putut trece la opera lui poetică, înainte de-a-l prezenta în câteva propoziții, după prefața din fruntea poeziilor lui, — prefață care ar trebui să fie crezul literar şi artistic al tuturor poeților români.

Ceeace D. Nanu afirmă în crezul său literar, realizează în opera sa poetică, precedată, ca un templu, de un *Pronaos* şi împărțit cu tâlc în cinci părți: Natura, Căminul, Patria, Umanitatea şi Dumnezeu. Calea vieții dintre natură şi Dumnezeu se deschide prin Pronaos. În *Prima filă,* poetul îşi exprimă dorința, ca la sfârşitul vieții să ştie că a prețuit cel puțin cât un spic de grâu.

Dă-mi, Doamne, mângăierea în fața Ta şi-a groapei,
Să ştiu că prețuit-am doar cât un spic de grâu.

Este o dorință pe cât de pioasă, pe atât de aleasă. Grâul hrăneşte, se înmulțeşte şi e simbolul nemuririi. Mântuitorul Hristos şi pe urma Lui sf. apostol Pavel, compară moartea trupului şi nemurirea sufletului cu grăuntele de grâu, care dacă nu pu-

Mănăstirea Frăsinei: Biserica lui Kalinic

trezeşte rămâne singur, iar dacă moare aduce multă roadă.

Toţi oamenii suntem litere misterioase dintr'un alfabet ascuns. Să nu trăim închişi în noi, ca apa ce putrezeşte în baltă, ci să trăim în dragoste creştinească: *Per fratrem ad Patrem.* Când se arată între oameni dragostea de fraţi presimţim că să descue cerul şi Tatăl ne priveşte blând şi'n lăcrămat.

Mai ales să fim cu grijă să nu ne intinăm *Cugetarea.* Să nu lăsăm nimic din clocotul patimilor să intre în altarul ei. Căci ea e Sfânta Sfintelor; ea este altarul Tainei şi al Cuvântului, pe care se coboară Duhul Sfânt.

Să nu o spurci! Că nu ai alt templu pe pământ
În care să pogoare la tine Duhul Sfânt.

*

1. *Natura.* Toate în jurul nostru ne îndreaptă privirea spre suflet şi spre Dumnezeu. Să le ascultăm graiul şi să căutăm a ne cunoaşte şi a ne îmbunătăţi. *Sunt stele* cari urcă în zare, ca să măsure fundul mării. Sunt priviri în suflet, cari pătrund acolo ca să măsure prăpastia adâncă din el. Vedem acolo monştri cari ne încremenesc de groază. O cale ne mai rămâne: să ne convertim la idealul sfinţeniei. Să ne adăpăm sufletul cu rugăciunea şi să luăm aminte la cântul de primăvară al rândunelelor: „Nu-i moarte fără deşteptare"...

Întâia problemă a vieţii este: cum să-şi facă fiecare vieţuitoare cuibul pentru odrasele ce vor veni. După prima dimineaţă, când Părintele cerului şi al pământului a făcut toate speciile de vietăţi nenăscute, trecu pe 'ntinsul firii primul fulger al gândirii: cum să-şi facă fiecare cuibul? — Face fiecare cum poate. Numai cârtiţa întristată de fermecătorul cântec al priveghitorii, orbi de ură, şi-l făcu în pământ.

Omul are un destin ceresc *(Excelsior).*

*

2. *Căminul.* Fericirea deplină nu are fiinţă pe pământ. Totuşi trăim şi aci clipe de fericire. Sufletul care iubeşte, nu-i mormânt. *Fericirea-i* taină şi fior ceresc; este o floricică în suflet, unde o păstrezi ca pe o comoară.

O desvăluești, cum preotu'n altar,
Cutremurat de-a lui cucernicie,
Desface din năframă pe-antimis
Potirul de argint cu Sfântul Dar.

Sărutul fericirii trezeşte în noi uitatul paradis.

Sufletul este sălaşul unor *Presimţiri* misterioase, al unor svonuri de arii line. Vin din abis, sau din paradis. Tot sufletul e sălaşul şi al durerii. În durere omul este mai aproape de Dumnezeu *(De profundis)* şi, evident, mai departe de diavol.

O! nicăiri nu suntem de Domnul mai aproape,
Ca'n fluxul ce ne-asvârle pe ţărmul unei groape!

Adevărata viaţă şi fericire o trăim numai prin suflet. Sunt în cartea sufletului comori necunoscute, pe cari dacă le descoperim, aflăm în ele viaţa fericită.

Sunt file'n cartea sufletului tău
Pe care tu nici când nu le-ai intors:
Pecetluite par de-un geniu rău!
Şi poate acolo-i viaţa-adevărată,
Acolo-i fericirea ne'ncercată,
Ce din fuiorul zânelor s'a tors!
Înstreinat de propria-ţi comoară
O plângi, fiindcă simţi că ţie-e furată,
În tine-o ai, şi totuşi nu ţi-e dată!

. . . .

Dar iată, vine 'ncet o adiere
Aşa uşor, — abia o simţi pe faţă
Şi filele se 'ntoarnă în tăcere
Spre dulcea şi adevărata viaţă!

Este adierea harului divin, fără de care nu este suflet fericit.

*

3. *Patria.* Pânze din trecut şi simboluri din vremuri de răstrişte. — Soldatul român când pleacă la luptă, se roagă către Bunul Dumnezeu să-i fie ajutor şi călăuză spre biruinţă:

Fii călăuza noastră'n biruinţi
Tu, singura nădejde'n vijelie,
Părinte-al celor fără de părinţi!

La încheierea armistiţiului nenorocit din 1917, poetul întrebă revoltat pe Dumnezeu: De ce ne-a părăsit?

În Tine-am pus nădejdea mea fiească
Şi tot ce am crezut s'a năruit.
Ah, unde-i bunătatea Ta cerească?
O, Doamne, pentru ce ne-ai părăsit!

Dar tot poetul răspunde şi arată pricina pentru care ţara a căzut sub călcâiul străin, în *Mustrarea Domnului*:

Nu-ţi trebuia toiag de nicăiri,
Când pururea pe mine m'ai avut;
Tu sprijinul abia acum mi-l ceri?
Trimisuţi-am profeţi şi nu i-ai vrut!

Mai întâiu trebuia să se învingă pe sine, oamenii, apoi pe duşman; un rob nu poate desrobi pe altul. Dar, mângăie-te ţară...

În sufletul zdrobit e-o urzitoare
Putere ce 'noeşte'n el misterul:
Un singur strop de plâns, e rupt din soare,
El oglindeşte mările şi cerul.

. . . .

Un suflet vechi pierdut-ai în plăcerea
Uşoară şi molatecă de ieri,
Un suflet nou ai astăzi, căci durerea
E drum spre nesecatele puteri.

Te lămureşte 'n flacăra-i curată
Ca să 'nviezi din fundul recei groape,
Şi bucură-te, Iov: ca niciodată
Acuma eşti de Mine mai aproape!

Dumnezeu e mai aproape de om în nefericire. In focul durerii pierdem un suflet vechiu, îngropat în păcate şi dobândim unul nou, după chipul lui Dumnezeu.

*

4. *Umanitatea.* Oraşul este un furnicar de rele, o Sodomă de păcate, un „viespar în care arde şi colcăe un iad". O fecioară săracă vine dela lucru; e pândită şi urmărită de un ispititor; din calea lui ea fuge în *Catedrala* cu porţile deschise şi se roagă:

— O Maică Preacurată, dă-mi sprijinul, tăria,
Pe tina ispitirii să nu-mi vând curăţia!

În faţa urmăritorului, catedrala apare şi creşte ca o fiară, ce-i răpeşte prada. — Bisericile sunt cetăţile de scăpare ale omenirii.

Mântuirea este la Dumuezeu. În domnia armelor nu e nici iubire, nici Dumnezeu. Omenirea numai prin întoarcerea la Dumnezeu va deveni mai bună. De aceea poetul scrie *Unui Impărat* — — în 1914:

Intoarce-ţi conştiinţa spre Cela ce pe cruce
Şi-a pironit durerea ca să te facă bun,
Sau smulge-ţi toga, Caiafo, — şi zi-i nebun,
Striveşte adevărul, — el tot mai viu străluce.

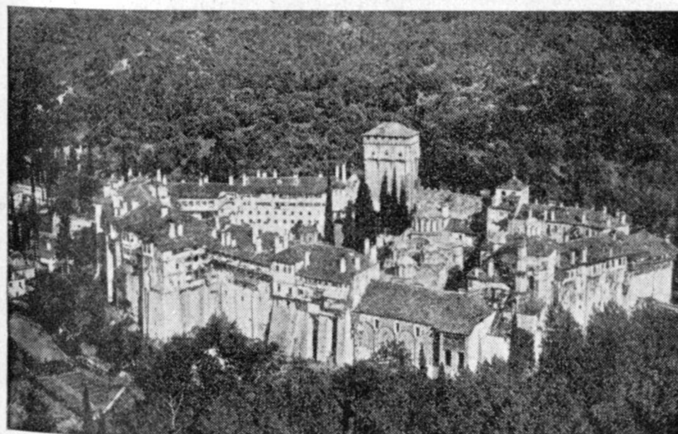
Egoismul nu este un isvor de fericire. Prima treaptă a purificării şi podoabă ce ne aseamănă cu cerul este altruismul, — dar adus oamenilor de Isus.

Milă sfântă, îndemn tainic al soliilor de sus,
Poezie dăruită omenirii de Isus....

Fără *Altruism* este cu neputinţă viaţa socială şi umanitară.

Fără tine doar prăpăstii între noi s'ar fi întins,
Nici un suflet cu alt suflet, gândul nu şi-ar fi atins.

Umanitatea adevărată trăeşte prin altruism şi

Sf. Munte: Mănăstirea Chilandar

Royer: Quo vadis?

luptă prin credinţă. Ostaşul iluminat al ideilor umanitare şi sfinte, *Menestrelul,* este înarmat cu pavăza credinţei în Dumnezeu.

Pe pieptu-mi nu-s oţele, nu-i spadă 'n braţul meu
O pavăză am numai: Credinţa 'n Dumnezeu.

Acesta e chipul umanităţii adevărate: Catedrala, — adăpostită sub scutul lui Hristos şi înarmată cu dragostea de aproapele şi cu credinţa în Dumnezeu.

*

5. *Dumnezeu.* Partea ultimă a poeziilor lui D. Nanu, ne descopere calea mântuirii sufletelor, în Dumnezeu, prin Isus Hristos. Aci, D. Nanu se arată primul poet român, care interpretează în versuri economia mântuirii creştine. Deşi nu-i întru toate de inspiraţie ortodoxă, fiind în bună parte influenţată de doctrina protestantă a mântuirii, aflăm în ea destule strofe şi elemente de credinţă cari nu sunt străine dreptei credinţe.

În drumul spre Dumnezeu, sufletul omului întâmpină lumini şi umbre; are să biruiască mai multe piedeci. Desăvârşirea vieţii şi mântuirea sufletului este o lucrare divină şi umană. Ne înălţăm în lumină sau rămânem în întunerec, după cum primim pe Isus în inimă, sau ne lepădăm de El. De aceea, pentru o justă înţelegere a problemei, poetul subîmparte poeziile acestea în patru

unități sintetice bine chibzuite: Iluminări, Ispitele, Căderea și Ascensiunea.

I. *Iluminări.* Avem aci câteva poezii ce cuprind puternice îndemnuri și chemări, ca toată viața noastră să o dăm lui Hristos Dumnezeu. Să ne închinăm viața lui Dumnezeu și sub aripile Lui să o trăim. Suntem înrudiți cu misterul universului, cum suntem înrudiți cu sânul mamei. Dumnezeu își desvălue minunile Sale minunii creierului. În lucrurile lumii se vede mâna lui Dumnezeu, după cum în suflet se aud melodii din raiu. Dumnezeu există; în El ne simțim fericiți.

Și dincolo și dincoace de ferești,
Te văd, fiindcă ești.
. . . .
Un farmec lin în Tine mă cufundă
Ca luntrea dusă 'n tactul de lopeți.
(Îndrumare).

Mântuirea este în noi. Hristos e răstignit în trupul nostru. Gândurile prihănite sunt fierea și oțetul din burete; vorba înveninață de ură e sulița cu care-i împungem coasta. Numai fapta bună Ii mângăe și-i alină durerea. Să fim deci buni; și răi numai cu satan din trupul nostru. Când am ucis ispita, nu am biruit noi ci Iisus, care va fi răstignit și va suferì, cât timp răul are în noi domnia *(În tine-i mântuirea).*

Isus este isvorul mângăerii și al mântuirii. Poate uneori stă ascuns, ca să ne arate cât de pustii și neputincioși suntem fără de El.

Dar când pierduți ne vede cum ne 'covoae plânsul
Cu fruntea ca lovită, brăzdată de o cută,
Din umbră se repede, asupră-ne, s'apleacă,
Și vesel ca o mamă, — ne sărută.
(Lacrimi?)

*

II. *Ispitele.* În calea mântuirii sufletului, stau ispitele. *Glasul șarpelui* ne îndeamnă să nu credem în Dumnezeu.

În firea noastră păgână „e un Christ în răstignire". Îl hulim și aruncăm cu țărână peste Dumnezeirea lui *(Înainte).* Pretutindeni e biruitoare „beția 'ntâiului păcat" *(Parfum de primăvară).* Dar să ne încredem în Dumnezeu și să mergem *Înainte* spre El.

El ne-a sădit în inimă îndemnul poruncilor sfinte și mai presus de toate ne-a dat maestatea libertății *(Drama libertății).* În schimbul acestor daruri sfinte, El ne cere un suflet nou.

Da biruința, ce mi-o ceri
O, Doamne, e atât de mare!
Un suflet nou, cu noi puteri,
Când cel de azi nimic nu are!
(Psalmul unui Sisyp?)

Un suflet întinat, e ca un fier ruginit. Mântuirea lui este în Dumnezeu. Întors la Dumnezeu se luminează, renaște la o viață nouă și devine sălașul Duhului Sfânt. Admirabil e cuprinsă ideea aceasta în poezia *Răspunsul Domnului:*

În pragul morții dac'ai fi,
Te poți urca biruitor;
Dar strigă-mă de-ți voiu lipsi,
Și-ți voiu venì într'ajutor.

Diabolica voluptas este sirena, ce ne ispitește sufletul spre întinare. De mii de ani arhanghelii și apostoliii îi retează capul, dar scorpia mereu reînvie, ca să stingă din noi judecata, primăvara bucuriei și podoaba cerului. Robia ei începe cu lanț de flori...

Ci tu, potir de daruri sfinte, comori de veacuri adunate,
Tu, strop de rouă cu răsfrânte sclipiri de astre depărtate,
Ferește-te, o! nufăr dandid, de-a mlaștinilor desfătări,
Tu diamant, nu-ți da lumina de veci, pe-o clipă de uitări!
. . . .
O! Ceasul cel mai grav al vieței, e 'n clipa dăruirii tale,
Căci, fila albă 'n cartea soartei ți se deschide-abia atunci:
Răspântia ți-arată culmea sau a prăpăstiilor vale,
Și 'n cumpăna fatalității tu singur zarul ți-l arunci.

Momentul cel mai însemnat din viață e ceasul când ne-am dăruit viața lui Dumnezeu; când ne-am convertit, ca să trăim în dragostea și în sfințenia adevărului creștin.

*

III. *Căderea.* Sunt suflete cari mor fără să fi văzut lumina; altele cari cad din lumină în întunerec. Isus vrea să le împiedece și pe unele și pe altele dela moarte. Cine nu-l primește ca Domn și Dumnezeu în casa inimii sale, rămâne gol de orice înțeles *(Doi oaspeți).*

Urîtă și înfricoșată este alunecarea credinciosului în păcat. E cea mai groaznică prăbușire, pecetluită de Biblie cu înspăimântătorul epitet: *Canis ad vomitum.* Pe temeiul acestei idei, clădește poetul una din cele mai puternice poezii ale sale. — Omul poate face ce vrea. Poate uita de sine și de Dumnezeu. Dar cu prețul fericirii. Îl așteaptă flămândă gura iadului.

O, suflete cuprins în ceasul rău!
O, minte în pierzare rătăcită,
Întoarce-te și nu te nărui!

Poetul face apel la sufletul omului căzut, să nu se lase în lanțurile păcatului și ale morții, ci să-și întindă brațele spre Iisus cel înviat din morți. El ne răpește din ghiarele infernului și ne fericește sufletul.

*

IV. *Ascensiunea* — spre Dumnezeu. Îndreptat pe calea desăvârșirii, sufletul se simte străin de lume. Nu mai află fericirea unde e pieire, ci e călător spre patria de dincolo de lut, unde se va îm-

părtăşi din „lumina bucuriilor adânci“ *(Chemare)*. Omul care a început viaţa nouă, în Dumnezeu, primeşte durerea ca o binecuvântare *(Binecuvântarea durerii)*. Sufletul lui se simte atras spre Dumnezeu, ca floarea spre soare:

Mi-e sufletul atras de Tine
Ca floarea către soare, Doamne...
(Răpire).

Când are *Nelinişti*, aprinde făclia nădejdii şi cântă, încredinţat că lângă el veghează nevăzut Dumnezeu Mântuitorul său. Simte şi acum „spinul care nu e scos din rană“: *Firea veche*, în luptă cu firea nouă. Dar se mângăe că numai la sfârşit se alege grâul din neghină, ca nu cumva sufletul în zboru-i spre cer, să fie ispitit de trufie. Numai în viaţa viitoare va fi nimicită firea veche, prin harul jertfei lui Iisus.

Întrezăresc Vecia înainte:
E ţara ce mi-a fost făgăduită!
Acolo fruntea ta va fi zdrobită
De-apururea, prin darul Jertfei sfinte.

Până atunci trăeşte în *Resemnarea vameşului*. In sufletul convertitului lucrează Dumnezeu.

Lucrează Doamne! Sufletu-mi Te lasă
Tihnit şi plin de 'ncredere în Tine.

Visul s'a împlinit. Fiul rătăcit s'a întors la casa Tatălui ceresc, prin Mântuitorul Hristos.

S'a 'ntors acasă cel ce rătăcea.
O! Suflete! Găsit-ai ce-ai pierdut:

Cruci

Mântuitorul tău te căuta,
Căci cel care iubeşte păcătoşii,
Le leagă rana care şi-au făcut
Şi 'n crini d-argint curat schimbă leproşii.

Pe un astfel de plan ideologic se desfăşoară gândirea religioasă a lui D. Nanu. Avem în ea o viziune grandioasă, biblică, profetica, încălzită de focul dragostei de Dumnezeu şi de dorinţa mântuirii sufletului.

Dumnezeu e Sfânta Treime; Tatăl-Creatorul, Fiul-Mântuitorul, Duhul Sfânt-Sfinţitorul lumii şi al sufletelor nemuritoare. A Lui e slava şi prin harul Lui moştenim veşnicia făgăduită...

IL. V. FELEA

VIS ALB...

A tot nins o vreme uniform,
Iar acum e linişte deplină,
Împrejur cuprinsurile dorm,
Sau vorbesc de iarnă în surdină.

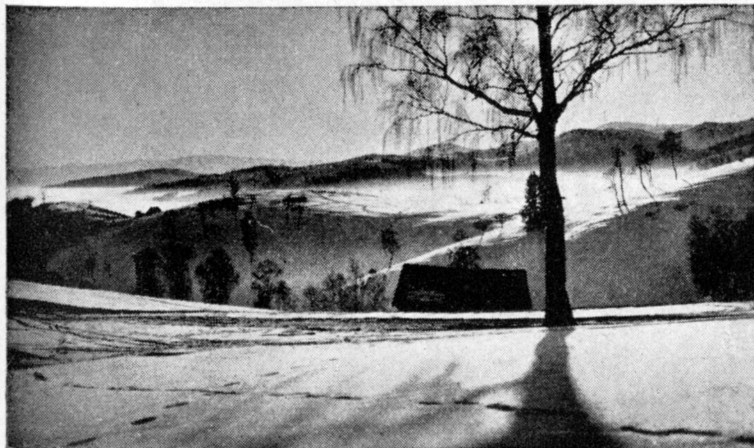
Gândul făureşte-un vis de nora
În fiorul iernelor eterne,
Când pe drumul cu aspect de fiord
Pacea înserării se aşterne.

Casele în satul troenit
Au înfăţişarea de epave,
Iar zăpada ia – în asfinţit –
Colorit de mituri scandinave.

Noaptea cu reflexe în argint –
Sub privirea lunii – mi se pare,
Pe întinsul – astăzi labirint –
Un fragment din nopţile polare.

Cu îndemnul unui vânt uşor,
Plopul din răscruci – dormindu-şi anii –
S'a trezit – aşa neştiutor –
Şi-a 'nsemnat în aer trei metanii...

Luna pretutindeni a întins
Bogăţie albă de beteală,
Şi 'nlăuntru geamurile-au prins
Peisaj de floră tropicală...

AL. STRĂONEANU-BALAŞ

URARE DE SÂNVĂSĂI PATRIEI MELE

Un an de entuziasm religios şi naţional

Iată ce doresc eu, din toată inima, în preajma răsăritului anului nou 1937, ci întregii obştii româneşti.

Un nărav vechiu, o datină scumpă – fără de care mângâitoarea virtute a nădejdii par'că n'ar mai fi atât de consolatoare – desleagă în aceste clipe solemne chiar graiurile cele mai zăbavnice la vorbă, hotărându-le să veselească inima celui dintâi întâlnit în cale, cu o urare care vine negreşit dela inimă – şi numai de acolo. Deci dară, eu nu fac altceva decât ceeace face tot omul care nu şi-a perdut calendarul, în ultima zi a unui an pe care-l răsturnăm din părete sau de pe masa de scris deuna 'n coşul cu hârtie.

Nu cred că Neamul nostru are nevoie de bani ori de cucuruz sau de orice altceva de acest fel, în anul care vine. De astea poartă grije bunul Dumnezeu să i le dea – toate la vremea lor – aşa ca păsărilor cerului. Ci noi datori suntem să mulţumim lui Dumnezeu care ne ocroteşte şi Neamului care ne hrăneşte cu mai multă tragere de inimă decât am făcut-o până acum. Ori ca această mulţumită să se vădească pe deplin, noi un singur lucru avem de săvârşit: *să nu-L uităm pe Dumnezeu şi să nu ne uităm Patria.* Sarcină uşoară, deci. Şi totuşi, chiar acest fel de sarcini se implinesc aşa de cu anevoe. Se ştie, decând e lumea, că e mult mai uşor să iei o hotărâre decât s'o împlineşti. Şi atunci, laşi pe mâine ceea ce poţi face astăzi. Ci iată că acum nu mai merge aşa. Căci „mâine" a ajuns să fie tot una cu astăzi, atât în ordinea vieţii noastre religioase cât şi în cea a trezirii naţionale româneşti. Dela unirea cea mare încoace nu facem altceva decât amânăm de azi pe mâine întoarcerea sufletelor noastre la izvoarele de energie ale epicei noastre rezistenţe etnice dealungul zilelor negre pe cari le-a risipit România rotundă. Cari au fost acele izvoare de energie, toată lumea care ne citeşte, ştie: *credinţa în Dumnezeu* şi *dragostea de neam.* Ceeace face laolaltă: *legea românească.* Indiferentismul religios şi tocitele simţăminte patriotice ale ultimilor optsprezece ani, le-au pustiit aproape, le-au astupat în parte. Ne-am atins un ideal – întregirea teritorială a Patriei noastre. Îmbătaţi de acest succes, am uitat ca orice „om felice" că mai avem de cucerit un alt ideal: întregirea, unificarea, consolidarea noastră sufletească. Octavian Goga – printre alţii – a strigat această poruncă a vremii, ani mulţi, la urechile unei ţări întregi care asurzise, sau cel puţin se făcea surdă. Cândva, acelaş profet cu glas detunător de arhanghel, spunea Regelui Românilor, su bolta de templu a Academiei Române, că dacă Regele Carol I a fost arhitectul *neatârnării* noastre, iar Ferdinand I ziditorul *isbăvirii* noastre, apoi El, Regele Carol II, trebue să fie Împăratul *contopirii.* Cât ajutor i-am dat ca degrabă să alunge împărecherile dintre fraţi, se ştie. A trebuit să vie tot Dumnezeu de sus, să ne bată cu nuiaua unor primejdii, ca să ne trezim şi să purcedem degrabă la inventarierea imaginarelor posibilităţi de rezistenţă armată şi sufletească ce vom trebui să le îngrămădim ca mâine, la hotare, la punctele strategice ale României.

Aceste puncte strategice – şi nevralnice – ale României vecinice, după părerea mea, sunt Nistrul şi vestul ţării. Nistrul – din punct de vedere politic, iar vestul – din punct de vedere naţional-bisericesc. Cele mai mari rele pe cari agitata noastră vreme le prăvăleşte peste câmpiile sufletului românesc – ţintind să-l desbine politiceşte şi să-l pulverizeze bisericeşte – se strecoară la noi prin aceste supape de siguranţă ale mecanismului României de astăzi. Se cunosc cari sunt: *bolşevismul,* care pregăteşte prăbuşirea actualei rânduelí sociale şi *sectele,* cari lucrează la anarhizarea vieţii religioase a norodului dreptcredincios românesc. Închipuirea mea le vede – grafic exprimat – sub forma a două săgeţi cu vârfurile crestate ca o limbă de şarp, cari înaintând din două direcţii diametral opuse, străpung harta României întregite. Realitatea corespunde întru totul acestei construcţii imaginare. Când cele două curente ar străpunge din două laturi coloana vertebrală a României, împreunându-se pe undeva pe culmile semeţe ale Carpaţilor noştri falnici, istoria unui popor cuminte care a stat de straje veacuri dearândul la hotarul dintre două lumi, ar putea fi încheiată. Am dispărea din lume. Iremediabil. Fiindcă o ipotetică Românie bolşevică nu şi-ar putea revendica dreptul de-a fi socotită moştenitroarea unei Românii care s'a zidit şi a făcut fapte mari numai şi numai cu legendara ei credinţă în ajutorul care vine de Sus.

Sunt deplin convins că privirile noastre trebue să fie aţintite în permanenţă spre aceste două porţi ale Ţării, în preajma cărora suntem datori să îngrămădim cele mai proaspete şi mai cercate posibilităţi de rezistenţă românească. Aceste forţe, acum ca şi în trecut, vor trebui să fie, ca să aibă

Jelea: Biruința

durată, mai ales de natură duhovnicească. Mă explic! O primejdie de felul bolșevismului, poate fi stăvilită - desigur temporal - cu ajutorul unui bun aparat administrativ și polițienesc. În spatele căruia am avea răgaz să pregătim norodul ca să refuze această sminteală, în orișice formă i s'ar îmbia. Pe când bunăoară primejdia care dogorește dinspre Vest n'o putem tempera decât trântind în calea ei parapetele legii românești care ne-a ocrotit ca națiune pe acest scump pământ.

O Românie *pierdută* sufletește, nu va putea fi mântuită chiar de-ar sălășlui îndoit în armata noastră duhul eroic al celor căzuți pe câmpul de onoare înainte cu două decenii.

O Românie *tare* în cele dinlăuntru ale sale, nu va cădea în veac, chiar de nu și-ar agonisi armamentul Skodei sau Reșiței.

Această *tărie* - o spunem iară și iară - zace într'o profundă viață religioasă unită cu sentimente patriotice treze la superlativ. Ea nu pornește dela ministerul apărării naționale ci de jos, dela fiecare din noi.

Ne aflăm în pragul unui an nou. Să nu-l începem cu ușurătate. Fie-ne de-ajuns atâta câtă am descoperit-o până acum. Să nu ne mai facem reproșuri pentru păcatele de până acum, ci ca odinioară apostolul „uitând cele ce sunt în urma noastră, să năzuim din toate puterile spre cele dinainte, să alergăm la semn" (Filipeni 3, 14), îngropând în cartoane și 'n uitare cele ce ne-au cășunat vină față de ascultarea de Dumnezeu și dragostea de neam, păstrând cel mult învățămintele pe cari ni le citește trecutul. Oameni noi vrea România cea nouă din gândurile noastre, oameni cu credință în Cer și cu iubire de Patrie, oameni entuziaști, oameni cari să fie nu reci, sau căldicei - *ci fierbinți* (Apocalips 3, 15-16). Și incepând cu acest an nou, numai vremuri de entusiasm religios și național s'o cerceteze, - din hotare în hotare...

GRIGORIE T. MARCU

AN NOU...!

Un craiu dorit, un sol de bine,
Tu vii la noi ca un părinte;
O să m'asculți tu și pe mine
Dacă ți-oi face-o rugăminte?

Eu n'o să-ți cer vre-o avuție,
Podoabe sau măriri deșarte;
De tot ce naște din mândrie
E astăzi sufletu-mi departe.

Dorința mea e mult mai sfântă
Și o nutresc de vreme multă;
Dar astăzi gândul mă frământă,
De-aceea eu te rog... ascultă:

Omoară'n sufletele rele
Tot ce se naște din păcate;
An nou, să pui de-acum în ele
O picătură de dreptate.

Aprinde candela iubirii
În sufletele 'ntunecate
Și stinge patimile firii
În inimile ne'ndurate.

Revarsă peste noi căldură
Din focul dragostei de bine,
Ca să topească orice ură
Și tot ce din păcate vine.

Abate-ne de-aci 'nainte
Din drumul rătăcit și rău
Și 'ndreaptă-ne ca un părinte
Pe căile lui Dumnezeu!

Pr. TEODOR CICEU

STILURI DE VIAȚĂ

STILUL INDIAN

Până acuma, însemnările noastre despre „stilurile de viață" s'au mărginit la înfățișarea realităților spirituale românești. Cu încercarea de azi, lărgim orizonturile, schimbăm perspectiva și invităm cetitorii la o colaborare întregitoare. Suntem convinși că ceeace prezentăm noi este sumar, incomplet, limitându-se a indica doar câteva puncte de mânecare pentru cine vrea să coboare în complexele tainice de lumină și întuneric, care sunt sufletele popoarelor sau ale neamurilor. Acest adevăr câștigă și mai mult în relief și în importanță când este vorba de *multimilenara cultură indică,* ale cărei înalte virtuți spirituale au depășit, în multe privințe, dimensiunile spiritului european. Lăsăm la o parte acuma imensa influență pe care spiritul indic a exercitat-o asupra cugetării europene. Cel puțin la câteva elite ale acesteia, *influența asiatică,* în sens bun, a fost covârșitoare. Reacțiunile stârnite în apus, mai ales la națiunile crescute subt cupola meridională a stilului latin, dovedesc eficacitatea acestei înrâuriri. Toate *apologiile occidentului,* uneori substanțiale și pe deplin justificate, se înscriu în această linie de bătaie. Nu vom putea zăbovi în această schiță nici asupra *stilului de viață chinezesc și japonez,* care, cu toate deosebirile mari în aparență, își păstrează, cel puțin pe căile ascunse ale tradițiilor, afinitățile genuine cu trunchiul comun al uriașului copac asiatic. Ne mărginim, prin urmare, la *stilul indic de viață,* care din mila lui Dumnezeu și milostivirea cerurilor, încălzește de atâtea mii de ani cuiburile dela poalele uriașului Himalaya.

* * *

V'aduceți aminte, Rahindranath Tagore, poetul național al Indiei contemporane, în acelaș timp profetul și conducătorul neamului său, își începe cartea „Sadhana" (Calea Desăvârșirii) cu următoarele cuvinte: „Cultura vechilor greci a crescut între zidurile orașului. Da, toate culturile moderne au un leagăn de peatră și de ciment.

„Urme adânci lasă aceste ziduri în spiritul omenesc. Ele întipăresc dela început axioma: divide et impera, și astfel ne obișnuim să asigurăm toate cuceririle noastre fortificându-le și despărțind pe unele de altele. Ziduri de hotar tragem între națiune și națiune, între știință și știință, între om și natură. Și astfel se naște în noi adânca neîncredere în tot ce e dincolo de aceste hotare puse de noi și totdeauna trebue o luptă încordată până să primim și să recunoaștem ce a rămas în afară de ele."

Prin aceste cuvinte simple și adânci, înțeleptul vizionar dela Santiniketan definește, în mare, profilul culturii europene în opoziție cu spiritualitatea indică.

„Cultura noastră, scrie el în altă parte, s'a născut în marile păduri virgine ale Indiei, și locul acesta natal, toată împrejurimea lui, i-a imprimat un caracter particular. Înconjurați de viața variată și întinsă a naturii, oamenii noștri, hrăniți și îmbrăcați de ea, s'au legat și s'au contopit interior cu toate schimbătoarele ei înfățișări."

Deoparte, deci, toate punțile de legătură între om și natură tăiate. Mai mult încă: vrășmășie între om și natură. Tendința neînfrânată de cucerire și stăpânire la cel dintâi. Civilizare și pietrificare între zidurile cetăților: culturi de fier și de piatră; construcții logice și raționale. Tăierea și împărțirea pe parcele geometrice a lumii, a vieții, a naturii. Totul măsurat și calculat. Totul par'că e creiat pentru om și pus în slujba lui. Cultură, dacă vreți, antropomorfică și dură, artificială. Suflet încremenit în bronzul civilizației.

De altă parte, orizonturi infinite, aspirații de înfrățire cu toate cercurile existențiale, topire și regăsire fecundă în urzeala antică a lumii. Comuniune, până la identitate, cu natura, cu animalele, cu plantele. O creștere vegetală, străbătută, de cei mai pioși fiori metafizici, între pământ și cer. O necurmată nuntire între vietățile pământului și puterile cerului. O logică mistică și panteistă, cu largi ferestre deschise spre interioritate. O asceză aspră pentru a atinge desăvârșirea. Căile desăvârșirii pentru Inzi, care încep în lumea pământeană și sfârșesc în pacea a toate a *Nirvanei,* sunt cuprinse în articolele de credință, mistică, metafizică și înțelepciune cosmică a *Upanișadelor.* „Marele gând filosof al *Upanișadelor,* scrie Paul Deussen, este că principiul lucrurilor e identic cu *Bráhman* (rugăciunea), adică cu acea ridicare a voinței peste propria individualitate, de care devenim conștienți prin rugăciunea religioasă." În umbra acestui principiu de *identitate cosmică* crește toată spiritualitatea bogată a Indiei, pe care, speculația europeană, prea abstractă, prea obiectivă și prea străină de articulațiile organice ale celei dintâi, a interpretat-o ca o *negație.* Raționamentul a fost prea îngust, prea simplist și prea pripit ca să poată cuprinde întreg belșugul sufletesc al Indiei. Chiar *Nirvana,* atât de mult cântată și așa de puțin înțeleasă, înseamnă o afirmare a spiritului universal.

Pentru a înfățișa caracterul de *participare activă și afirmativă* a spiritualității indice, lăsăm cuvântul lui R. Tagore, în admirabila traducere a dlui Nichifor Crainic:

„Unii filosofi moderni din Europa, cari și-au sorbit înțelepciunea mijlocit sau nemijlocit din Upanișade, — departe de a le recunoaște ce le datoresc — socot că Brahma indicul ar fi o pură abstracție, o negațiune a tot ce este în lume. Cu un cuvânt, că cel nesfârșit nu s'ar găsi nicăiri decât în metafizică. E cu putință ca o asemenea învățătură să fi fost prețuită și să fie încă de o parte din oamenii dela noi. Dar ea e, sigur, împotriva spiritului care domnește în India. Acesta, din contra, a năzuit necontenit să-și înfățișeze și să afirme prezența Celui nesfârșit în toate lucrurile și aceasta l-a insuflețit.

Datori suntem „ca tot ce e în lume să privim ca învăluit în Dumnezeu."

„Iară și iară mă plec în fața lui Dumnezeu care este în foc și 'n apă, care pătrunde lumea întreagă, care este în secerișul anual ca și în arborii ce dureaza dealungul anilor."

Însemnează aceasta a abstrage pe Dumnezeu din lume? Dimpotrivă, însemnează nu numai să-l vezi în toate lucrurile, dar și să-l cinstești în toate lucrurile lumii acesteia. Ținuta lăuntrică a omului religios al Upanișadelor, față de unvers, e un adânc sentiment de iubire evlavioasă. Obiectul venerației lui e pretntindeni de față. E unicul adevăr viu prin care întreaga existență adevăr este. Acest adevăr îl pricepem nu numai prin cunoștință, ci și prin abnegație. „Mamonamah" — îl adorăm pretutindeni și totdeauna. Îl recunoaștem în izbucnirea extazului năpraznic când rișii strigă întregei lumi: „Auziți-mă, fii ai spiritului fără moarte, voi cari locuiți în lăcașurile cerești! Eu au cunoscut pe Cel prea-înalt, a cărui lumină strălucește prin întuneric." Nu vedem noi aici covârșitoarea vrajă a unei experiențe pozitive și imediate, care nu poartă nici cea mai mică urmă de nelămurit și de pasivitate?

Buddha, care a desvoltat latura practică a învățăturii Upanișadelor, propovăduia aceeași vestire când zicea: „Iubire fără margini să te lege de tot ce e deasupra sau dedesubtul tău, departe sau aproape, văzut sau nevăzut și față de nici o ființă să nu răsară în tine simțământ de dușmănie ori dorință de ucidere. A trăi în această conștiință, când stai sau când mergi, când șezi și te odihnești, până în ceasurile adormirii, însemnează Brahma vihara, însemnează a trăi și a te mișca în spiritul lui Brahma și a avea bucurie întru el".

Ce este spiritul acela? Upanișadele spun: „Acela, a cărui ființă este lumina și viața tuturor, cel ce-și dă seama de toate, acesta e Brahma". A simți totul, a-și da seama de toate lucrurile, aceasta e ființa lui. Cu trup și suflet noi suntem cufundați în conștiința lui. Prin conștiința lui soarele învesmântă pământul; conștiința lui poartă undele de lumină dela o planetă la alta. Nu numai în spațiu, ci și în sufletul nostru este această lumină și această viață, această ființă care se simte în toate. El e atoate conștient în spațiu, lumea întinderii, și e atoate conștient în suflet, lumea intensității.

Pentru a ajunge la această conștiință universală, trebue să ne unificăm simțirea cu această simțire care toate le străbate. Da, singurul proces adevărat al omului e sinonim cu aceaștă extindere a cercului de simțire. Toată poesia, filozofia, arta și religia noastră sunt în slujba acestui lucru: să întindă în sfere mai înalte și mai largi cuprinsul conștiinței noastre. Omul nu câștigă nici un drept prin faptul că ocupă un spațiu mai mare sau face niscaiva fapte exterioare; dreptul lui se întinde numai atât cât adevărul lui lăuntric, adică atât cât se întinde conștiința lui".

Prin urmare, nu e vorba nicăiri de negație, ci de *participare afirmativă,* de o cuprindere totalitară a suflului divin ce sfințește tainele lumii din noi și din afară.

Nu trebue să ne grăbim însă cu concluziile.

Sufletele neamurilor nu sunt uniliniare, tăiate geometric și cuprinse în acelaș plan de viață. Ele, ca și *stilurile de viață,* care nu sunt decât reverberațiile lor, sunt *multiplane, simfonice* și *multidimensionale.* Necuprinse luminișuri și ascunzișuri, necurmate cascade de umbră și lumină, deși își păstează totdeauna liniile și direcțiile mari de mișcare.

Așa fiind, pe lângă *setea de infinit,* pe lângă *dorința de totalitară îmbrățișare a universului,* pe lângă *aderența proteică și vegetală* la toate formele de existență și la toate întâmplările cosmice *sufletul indic* manifestă și un puternic *sentiment de retragere* din lumea exterioară, de închidere în propria lui ființă. De aici uimitoarele capitole de meditație, experiențe și trăire spirituală pe care India le prezintă, ca o prerogativă de ordin divin, omenirii. E sigur, că în ceeace privește înălțimea contemplației și aspra asceză a experiențelor interioare absolute, India a rămas neîntrecută.

„Marile retrageri" ale sufletului indic sunt căptușite de un *sentiment catabazic al destinului,* cum îi spune Lucian Blaga. Orientarea catabazică este tot ce poate fi mai *amesianic,* mai lipsit de

forță cuceritoare și foame de dominație. Foamea, la Inzi, în această stare de cristalizare a sufletului lor bântue, cu o putere inegalabilă, cuprinsurile vieții interioare. Se poate vorbi, prin urmare, de o *foame pantagruelică* în ceeace privește copleșitoarele experiențe interioare, în ale căror *practici sistematizate* India excelează. E o poftă și o sete de dominație totală întoarse spre fața interioară a vieții. Retras din zarea lumii exterioare, lepădându-se de toate farmecele și ispitele ei, Indul, în această etapă a devenirii sale, se apropie de Dumnezeu nu prin *destrămare panteistă,* ca mai înainte când dădea ascultare aspirației de totalitară îmbrățișare a lumii, ci printr'o *concentrare excesivă a întregei sale personalități,* print'o subțierea din ce în ce mai spiritualizată a propriei sale ființi, care năzuește spre esențialitatea divină.

Ochiul nedeprins cu adâncurile ar putea să vadă în această polaritate indică termenii unei contradicții ireductibile. Și rămânând la suprafață cu raționamentul, ar putea să aibă dreptate. În realitate însă, se înșală. Căci în această polaritate se exprimă întreg belșugul spiritual al unei imense populații ce se inchină unui râu sfânt. Și nu putem de dragul principiului logic, oricât de necesar ar fi în anumite zone de experiență omenească, să sacrificăm viața, care își are și ea logica ei. O logică așa cum spune basmul românesc, cu un ochiu care râde și altul care plânge, și care totuși aparțin aceleiași unități existențiale. Această *logică a contradicției,* pe care filosofia oficială o elimină de obiceiu din domeniul preocupărilor sale, fiindcă îi încurcă socotelile și nu se supune canoanelor prescrise de rațiunea discursivă, este *logica existenței concrete, a timpului trăit istoric, a condiției omenești.* Ea are darul de a scandaliza inteligența discursivă, dar și puterea de a o fecunda și de a-i lărgi dimensiunile. Mai precis, de a adăuga și alte posibilități, decât cele ale inteligenții funcțiunii noastre de cunoaștere: *credința, intuiția, sentimentul* și toate categoriile de experiențe interioare.

Cu aceste considerații am ajuns în inima filosofiei existențiale contemporane, pentru care *viața, credința, moartea, iubirea, aventura, tragedia, spaima,* constitue însăși rădăcinile metafice ale omului. Și tot această gândire existențială, poate prin cel mai tipic reprezentant al ei, susține că filozofia își are izvorul nu în mirare, cum spuneau Socrate, Platon, Aristot și cu ei toată lumea, ci în *disperare.* Nu e rostul nostru acuma să continuăm pe această cale. Cele de mai sus însă, ne îndrituesc să formulăm următoarea propoziție: *stilul indic de viață este incontestabil un strașnic sistem de filosofie existențială.* Căci, dacă se cufundă până la identificare în lumea înconjurătoare și se retrage în sine până la o ascesă absolută, Indul o face cu gândul de a-și continua existența dincolo de zarea pământeană, în pacea de vecinică frățietate a Nirvanei.

GRIGORE POPA

DOR CU PLÂNS

Drei: I. P.

Boabe mici de rouă
Plâng pe tufănele,
Plânge luna nouă
Printre rămurele.

Râde viers de gae
Peste munți de gânduri;
Căsuță de pae
Sunt a mele rânduri.

Nalt se sue luna
Pe colbul de stele,
Nalt îți dreg azi struna
Dorurile mele.

Plângă roua albă
Plângă desfătarea:
Ori și cât ar plânge
Nu aduc uitarea.

Scânteieri de lună
Cad în vălurele
Cu cântec de greer
Prins de vremuri grele.

. . . .

Numai tu nu plânge
Dorule, din mine,
Că 'n zădar ai plânge:
Nu te-aude nime.

GH. NOVEANU

COPII ȘI PĂRINȚI

Copiii buni sunt binecuvântarea cerului, soarele plin de căldură al zilelor de vară stropite cu darul picurilor de ploaie roditoare; cei răi însă sunt blestemul iadului, care apasă asupra inimii și gândului părinților ca norii cei grei și întunecați în vremuri de furtună, sfâșiați din când în când de flacăra fulgerelor înspăimântătoare nu pentru a lumina, ci pentru a trăzni ființa care în spaima ei a rămas înlemnită.

Care mamă în nopțile de veghe, la căpătâiul celui mai drag al ei, nu a apucat pe aripile reveriilor străbătând anii, trecând deceniile alături de ființa în care s'a perpetuat însăși ființa ei? A visat bucurii nenumărate, și-a făcut planuri mărețe pentru cucerirea a tot ceeace un suflet de mamă poate dori copilașului său și a iscodit măsuri îndrăznețe pentru zăgăzuirea relelor ce ar putea turbura mersul lin pe cărarea netedă și

umbrită a vieţii. S'a cutremurat la gândul răului ce ar putea răsări în drumul lui, încercând să se mângâie că Pronia cerească o va feri pe ea şi-l va apăra pe el de toate neajunsurile, care ar putea arunca fie şi numai pentru o clipă vălul durerii asupra paşilor lui. Nu este şi nu poate fi părinte care să nu-şi fi uitat de sine de atâteaori, pentruca să vadă numai de ai lui şi numai de ale lor. Ne dăm totul, ne dăm toate, pentrucă dăm vieţii.

Copilăria este însăşi speranţa noastră renăscută în tot ceeace am dorit şi am crezut vreodată. Dorinţe şi credinţe apuse le vedem realizându-se în fiinţele care abia işi incep drumul vieţii, drum străbătut de noi de mult şi cu neputinţă de reluat. De aceea ne simţim atât de bine lângă cei mici, atunci când copilăria nu mai poate fi in noi. Îngăduinţa noastră în faţa sburdălniciei copilăreşti şi iertarea faptelor nesăbuite este încercarea inconştientă de a ne ierta propriile noastre slăbiciuni. Dacă însă natura ne oferă acest mijloc de satisfacere a unor nevoi sufleteşti, care sunt numai ale noastre, ale celor mari, de un lucru trebuie să ne dăm seama şi să ne pătrundem în toată fiinţa noastră: *Nu copilul e pentru părinţi, ci părinţii pentru copil.* Bucuria de a vedea un nou vlăstar purtător de întruchipări posibile ale nădejdilor noastre de odinioară nu ne dă dreptul să-l facem rob al acestei bucurii.

Nici gândul vreunui ajutor pe care ar putea să ni-l dea când nu vom mai fi noi în stare, nu trebue să încolţească în mintea unui bun părinte. Slăbiciunea firească sau gândul binecalculat de a-şi lega copilul sufleteşte, il tentează destul de des pe părinte să-i satisfacă dorinţe de-a dreptul vătămătoare lui.

În zăpadă

Grigorescu: Mica bretonă

Bucuriile copilului ca şi durerile sunt trecătoare. El nu pune la inimă nici pe unele nici pe celelalte, pentrucă el trăeşte momentul. Viaţa simţurilor şi a nevoilor organice, care-l călăuzeşte, este stăpânită de nevoile clipei, nu de idei şi preocupări permanente ca ale omului adult. Satisfacţiile trecătoare ale copilului, pe care cu sau fără rost le pretinde, nasc bucurii efemere. Acestea dispar, cum dispar şi neplăcerile, rămâne însă năravul de a pretinde să i se împlinească orice dorinţă. Şi când nu vei mai putea mulţumi dorinţele mereu crescânde ale fiului, ele vor născoci gânduri păcătoase faţă de un semen sau chiar faţă de ceice i-au înţeles greşit binele pe care i l-au oferit.

Învăţaţi-l să asculte de graiul vostru, graiu care ţine locul raţiunii dătătoare de scopuri în faptele lui. Nu vă inclinaţi plăcerilor trecătoare ale copilului, ci aveţi înaintea ochilor pururea icoana fiului, care ştie să-şi pună întreg sufletul în realizarea bunurilor spirituale şi se ştie stăpâni atât in faţa ispitelor cât şi a impulsurilor lăuntrice oarbe. Raţiunea lui numai aşa va putea lua locul raţiunii voastre în scopuri bune, la timpul său. Dacă raţiunea ta a-i folosit-o numai ca mijloc în a iscodi modalităţile cele mai băne pentru a-i satisface impulsurile, să nu te prindă mirarea, că vei vedea în gândurile şi faptele fiului tău mare aceeaşi metodă. Dacă însă raţiunea ta a fost un

zăgaz al impulsurilor şi o sinceră ajutătoare în ducerea la bun sfârşit a intenţiilor morale, a lui va fi la fel. Autonomia la care nizueşte tinărul trece prin eteronomia ta. Fereşte-te deci de a nu fi învinuit de propria-ţi conştiinţă în faţa faptelor fiului tău. Soarta, e adevărat, iţi poate aduce surprize neplăcute chiar când ai lucrat din toate puterile tale pentru înconjurarea răului. Durerea însă va fi mai uşor de suportat când vei avea conştiinţa impăcată că ţi-ai dus până la capăt rosturile tale de părinte.

A-l învăţa pe copil să se mulţumească cu puţin şi a-l obişnui să-şi stăpânească impulsurile, inseamnă a-l învăţa să se supună restricţiilor vieţii, care-şi are legile ei rigide, imposibile de înduioşat de rugăminţile şi durerile omeneşti. Lupta vieţii duce la victorie numai dacă ştii să-ţi echilibrezi cumpăna dorinţelor cu aceea a putinţelor. Şi putinţele stau în raport drept cu puterile tale sufleteşti şi trupeşti de o parte, cu legile dumnezeeşti şi omeneşti de alta. Trebue să ştii cât poţi şi ce poţi, ca să apuci şi să te menţii pe drumul mulţumirii şi fericirii.

De sigur acestea sunt numai modalităţile metodice ale unei bune creşteri. Ele nu sunt scopul care să hotărască coordonarea şi îndrumarea acelora. Iar când ar fi de ales în noianul de scopuri pe care le fixează aproape fiecare pedagog, filosof sau sociolog, ne întrebăm dacă concepţia Bisericii noastre strămoşeşti nu ne prezintă un ideal de educaţie superioară tuturora şi care le cuprinde pe toate? Ea crede că bunurile sufleteşti sunt mult superioare celor materiale; învăţătura ei iţi desvălue că harul divin e tot aşa de necesar pentru înfăptuirea lucrurilor bune ca şi sforţările tale de fiecare clipă; ea te învaţă să fi smerit, dar în acelaş timp stăruitor în munca ta în vederea căştigării acelor bunuri; ea îţi cere să îngrijeşti de trupul şi sufletul tău, dar să nu dai uitării pe aproapele tău şi nici pe Dumnezeu ocrotitorul; şi mai presus de toate te face să simţi aproape în orice moment pe Dumnezeu sprijinitorul şi judecătorul, sprijinitor în cele bune, judecător drept în abateri. Toate aceste virtuţi ţi le prezintă în pilde omeneşti, care s'au realizat în mucenicii şi sfinţii părinţi ai Bisericii, tot atâtea exemple de înţelepciune profundă, dragoste neţărmurită faţă de semeni, muncitori strădalnici, curăţenie trupească şi sufletească, prin care s'au ridicat deasupra muritorilor de rând, rămânând însă pururea în mijlocul lor.

Nu te teme că vei face din fiul tău un pustnic neîndemânatic în împrejurările zilei de azi, dacă îţi vei fixa ca scop al grijilor tale părinteşti ceeace Biserica îţi oferă.

L. BOLOGA

STĂRI SUFLETEŞTI INDIVIDUALE ŞI SOCIALE

Intoxicarea şi desintoxicarea morală

Aşa precum trupul se poate intoxica prin microbii unei boale, prin părţile cele pe care organismul în loc să le scoată afară, le reţine printr'o rea alimentaţie sau printr'o oboseală prea mare, tot aşa imaginaţia se poate intoxica prin imagini periculoase şi de care caută să se elibereze.

Considerăm de obiceiu spiritul bine echilibrat după exacta atitudine mintală pe care o adoptă individul în prezenţa evenimentelor zilnice.

Gândirea normală se găseşte totdeauna întoarsă spre lumea exterioară, spre acţiune. Ea apreciază în fiecare moment natura reală a lucrurilor precum şi rezistenţa ce o opune voinţei omeneşti. Ea alege forţele ce trebuesc puse în lucru, căile utile pe care trebuie să le urmeze. Ea apreciază posibilităţile de reuşită şi reducând la minim partea de neprevăzut evită eşecul. Gândirea normală este deci o gândire practică. Ea este modestă în sensul că ea ştie să evolueze după necesitate şi după slăbiciune sau insuficienţa mijloacelor. Ea este neîncrezătoare în iluziunile ce le nasc accesele de entuziasm sau de desesperare, provocate fără bază sau motiv.

Gândirea normală este în realitate o cucerire a umanităţii în decursul lungilor secole de experienţă. Această cucerire este însă totuşi fragilă, căci nu numai că se afundă sub asaltul vre-unei boale, dar cere să fie mereu apărată contra emoţiilor violente.

Alături însă de această gândire calculatoare, logică, raţională, trăeşte în fiecare din noi — mai mult sau mai puţim întărită — şi o altă gândire naturală, generatoare de iluzii şi deliruri. Această gândire neglijează rezistenţa lucrurilor şi având rădăcini în afectivitatea noastră, ea se nutreşte prin impulsul plăcerilor şi dorinţelor fizice şi morale în special prin acelea ale îmbelşugării, ale măririi, ale satisfacţiei sexuale, etc. La om această gândire se desvoltă în surdină şi alături de cea practică. Ea poate evada însă în unele momente de nelucrare, de lenevie, de visări sau de constrângeri ce i le poate impune rivala sa. Odată

evadată, ea nu se ingrijeşte să reguleze condiţiile existente în raport cu ordinea lumii exterioare, ci se ocupă numai să creeze emoţii agreabile prin jocul reprezentărilor sau imaginilor iluzorii care imbuibă mintea şi o intoxică.

Ceeace constituie puterea acestei gândiri este tocmai forţa afectivă, instinctivă ce trăeşte inlăuntrul fiinţei noastre. Ceice studiază boalele mintale pot de altfel uşor vedea, cum la unii pacienţi apar delirurile de indată ce raţiunea începe să se ruineze.

Sunt însă oameni, cari fără să fie bolnavi mintali, pot prin sugestii, imitaţii sau alte împrejurări să se găsească prinşi într'o astfel de gândire visătoare, megalomaniacă şi iluzionistă, care le intunecă intru câtva judecata bunului simţ şi orientarea spre buna acţiune. Aceşti oameni intoxicaţi prin aceste imagini împrumutate se arată nedecişi, adevărate victime ale luptei pentru viaţă şi işi caută refugiu în lumea patimilor sau viciilor rele. Ei sunt acei cari pretind excitanţilor diverşi (stupefiante, alcool, jocuri de noroc, etc.) să le aducă paradisul artificial, în care plăcerile să-şi găsească satisfacţiile trecătoare.

Desacordul dintre reverie (visare) şi insuccesul unei voinţi rău adaptate se arată uneori chiar printr'o mentalitate particulară apropiată omului melancolic, adică printr'un sentiment de neputinţă, umilinţă, desgust de lucru, desperare, etc.

O astfel de intoxicare cu desechilibrul moral se poate intâlni însă şi la acei ce se lasă prea mult pradă emoţiunilor vii, puternice, emoţii ce deslănţuesc reacţiuni desordonate ale organismului, permiţându-le creierea de idei şi imagini fără legătură cu realitatea. Starea de slabă resistenţă în care se pun aceste accese emotive o dovedesc gesturile lor desordonate, absurde, dăunătoare, cu un cuvânt ceea ce noi numim impulsiune.

Fără indoială că şi omul normal poate fi supus impulsiilor, dar el este reţinut printr'o frână, printr'o groază, care intră în acţiune în mod automat şi care reduce impulsia numai la nişte reprezentări abstracte. Aceste frâne sufleteşti sunt adevăratele obiceiuri câştigate sau impuse printr'o educaţie sau prin disciplina morală pe care individul şi-o impune conduitei sale.

Pentru acei ce nu pot însă să-şi creieze această disciplină, aceste frâne, este nevoie să intervină pe deoparte societatea cu legile ei, iar pe de altă parte acei ce se ocupă cu tratamentul sufletesc.

Bunele prescripţiuni ale acestor desintoxicări sunt bazate pe o gimnastică morală.

Dr. Gh. PREDA

T. Pallady: Doamna în albastru

SCHIȚĂ

MOARTEA VISELOR

Din unghere întunecate se strângea noaptea pe furiş în cameră. Umbrele pătaseră la început dulapul cu cărţi şi fotografii în rame, apoi încet s'au întins peste masa de scris şi s'au oprit puţin în jurul lui Voltaire - statue în gips, apoi l-au cuprins şi pe el, pe urmă s'au întins pe cuverturile albe, iar când au umplut încăperea, restul de întunerec a fugit pe ferestre în grădină.

În seara aceea am strâns din brazdele orânduite simetric, flori multe, flori albe catifelate, cu potir prelung, adânc mirositoare de parfum tare. Pe masa de noapte, aplecate pe marginea vasului de lui smălţuit, îşi scuturau dintre petale aroma. Florile se deosebesc după miros şi oamenii după suflet.

Îmi vibrau nările şi ochii mi-erau împăienjeniţi, iar timpul din bătaia inimii îl auzeam rar, scurgândă-se alături pe lângă mine.
Liniştitor de albe, hainele de pe pat erau îmbietoare de somn. Mirosul de flori îmi cădea pe faţă în urne tot mai mari, mai apăsătoare. Lumina începea să fugă, se amesteca în întunerec. se despărţea din nou şi iarăşi se învălmăşea, ca la urmă să coboare noaptea cu pace grea şi somn mult. Adormisem.

În cealaltă lume, ireală, de vis şi de fantastic era lumină albă, cernută lumină rece de

lună. Pe drumuri noi mergeam singură pe mar=gini de ape cu sălcii plecate. Departe, mi se părea că=l văd pe Mani. Stătea singur, pe=un mesteacăn răsturnat, cu spatele întors către mine, puțin plecat. Mi se părea că=i încruntat și trist. L=am strigat tare:

— Mani!

Dar numele s'a despărțit deodată în litere și pe rând fiecare s'a pierdut în adâncuri fără răsunet.

N'a răspuns nimeni. Nemișcat, Mani a rămas privindu=și fața 'n apă cu ochii măriți, fixați asupra ochilor din luciu. Și=am strigat atunci îngrozită a doua oară:

— Narcis!

Și=a ridicat capul și brusc s'a uitat la mine mirat. Nu mă mai cunoștea. Se întorsese la el și nu=l mai chema Mani, îl chemă Narcis, în=tocmai ca înainte de=a mă cunoaște.

De pe trunchiul de mesteacăm răsturnat, Mani s'a sculat grăbit, și=a început să fugă cu pași repezi spre alte ape mai întinse, mai clare, unde să=și privească fața netulburat. Am strigat pentru cea din urmă dată:

— Narcis!

Peste numele strigat dureros ca un țipăt de moarte s'a întins liniștea. Mi=era plânsul zgomotos și m'am trezit. Îmi loveau în tâmple mii de ciocănașe. Mă durea capul și respirația mi=era grea. În odaie plutea apăsător mirosul

Flori

florilor. Am luat vasul de pe masa de noapte și pe fereastra larg deschisă am aruncat florile în stradă pe caldarâm.

Mirosul e sufletul florilor. Și florile din camera mea cu haine albe, catifelate, aveau su=fletul otrăvit.

În vis, făcuseră din Mani un mort pentru mine. Ar fi voit să mă omoare și pe mine, dar le=am aruncat grăbit în stradă. Și'n noaptea aceea am învățat că și florile știu să ucidă.

ANA MARIA TOADER

NOTE DE DRUM

PRIN ȚĂRILE APUSENE

NIZZA

Pe „Promenade des Anglais" mi-am cumpărat „Universul" și mă plimbam cu el deschis, ca să mă agrăiască vre-un român. L-am și găsit în fotograful de pe cheiu, aproape de Negresco; bucureștean de origine, însurat cu o franțuzoaică de aici din Nizza: Mateescu. Are doi copii și-i e dor de casă, dar n'are situație în România. Am stat de vorbă cu el vre-o două ore, șezând pe bancă în fața mării și 'n bătaia soarelui. E prieten cu Panait Istrati fost și acesta fotograf pe „Promenade des Anglais." Mi-a spus că „Kira-Kiralina" lui Panait i-a fost dictată de Racovski, când acesta a fost în Franța reprezentant al Sovietelor.

Mi-am scos banii dela banca din „Avenue de la victoire" deși aveam destul franci francezi. Aștept să mi se repare mașina să pot pleca acasă, ca să nu vie iarna peste mine prin străinătăți.

Scriind la masă, a bătut cineva la ușe. — Entréz! — răspund eu și mă duc să deschid ușa. Două femei, una tinără de tot, ceealaltă nu mai era tinără, m'au întrebat dacă nu vreau să cobor în hol.

— Pentru ce? — întreb eu.

— Vrem să vă aranjem camera pentru dormit.

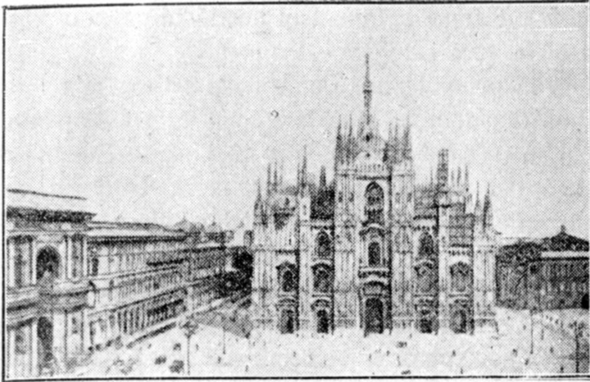
— Poftiți și intrați; nu mă deranjați de loc.

Cea mai în vârstă a intrat, a „făcut" patul, și a pus 3 ștergare curate în camera de bae. Am invitat-o și pe cea tinără să intre, fiindcă stetea afară singură, dar cea în vârstă mi-a spus:

— C'est fini, monsieur.

Pentru bunul nume al hotelului, „femme de chambre" dacă e tinără și frumoasă, nu intră în cameră când bărbatul e și el tinăr și e și el în cameră.

Nizza e al cincilea oraș din Franța, e deci oraș mare, aproape de două ori cât Clujul nostru. Și ce oraș frumos, fericit și păzit de Dumnezeu! Vara nu e prea cald niciodată; iarnă, nu e. La Nizza e primăvară eternă și deci spre deosebire de Cairo sau Assuan, unde vara e foc, aici poți pe-

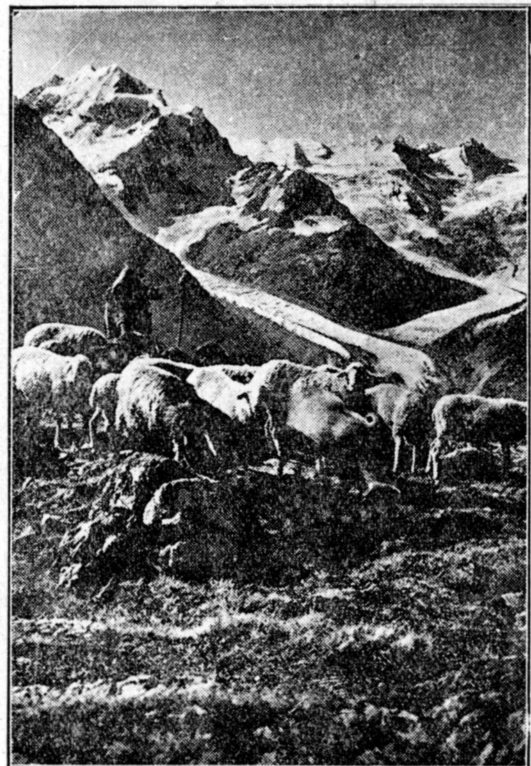

Milano

trece şi vara şi iarna; vara în pijama, iarna în pardesiu. Ş-i curat-curat. Praf nu există; cuvântul „noroi" e inexistent. În hoteluri calci numai pe covoare şi urci scările pe ascensor; pe trotoar calci pe marmoră şi granit lustruit, iar şoseaua e asfaltată. Pe promenada „Des Anglais" eşind din hotel am văzut o fată frumoasă. Am mers în urma ei încet şi-i urmăream mersul maestos cu capul svelt, picioare de căprioară, pantofi strânşi pe picior, nescâlciaţi şi foarte curaţi; părul negru ondulat permanent acoperit pe jumătate de basca albastră, trasă pe urechea stângă; haine albastre, mânuşi de piele lungi până la jumătatea braţului, răsfrânte; ochi căprui, bucălată, buze îngroşate şi răsfrânte. Era aşa de „bine", încât oricând i-ai putea spune: „vino să ne cununăm!" fără să fi vorbit înainte vre-un cuvânt cu ea şi fără să ştii cine e. Dar oare n'ar fi păcat s'o duci la Poiana, oricât confort ar avea ea acolo? Ce să caute ea în vântul de toamnă, în gerul de iarnă, în noroiul de primăvară şi în praful şi vântul de vară de acolo? Să se lupte vecinic cu ingratitudinea climei din Carpaţi, când aici la Nizza vântul îi mângâie părul, soarele îi sărută faţa, călătorii trecători îi sărută ochii. O urmăresc mereu şi sunt decis să merg departe după ea. La Negresco a trecut liniştită drumul de pe un trotoar pe altul; pantofii sunt curaţi ca cei din vitrine; nu se uită unde calcă, fiindcă e acelaşi trotoar neted şi curat înaintea ei. Toată lumea pe lângă care trece se uită la ea. A ajuns în parcul din faţa Casinoului şi calcă tot pe nisip mărunt şi neted, făcut parcă anume pentru ea. În piaţa Massèna calcă pe asfalt şi trecând drumul ajunge sub galerii, unde ar fi scutită de ploae, dacă ar vrea să se plimbe. Dar ea nu se plimbă, ci vrea să treacă iarăşi drumul spre Galeriile Lafayette. Când o vede agentul de circulaţie, opreşte imediat circulaţia, iar ea trece pe asfaltul negru printre butoanele argintii, ca un copil bine îngrijit şi păzit de guvernantă şi de Dumnezeu. Trec şi eu după ea, circulaţia fiind oprită şi pentru mine. Vrea să intre la Galeriile Lafayette; servitorul dela uşă îi deschide, iar ea intră fără să se şteargă pe picioare, fiindcă n'are de ce. Acolo am pierdut-o, dar ochii mei au văzut cum servitorul dela ascensor i-a deschis uşa, iar ea a urcat etajele fără să se obosească; după ce a cumpărat i s'au trimis cumpărăturile acasă, scutind-o de o oboseală nouă. Aşa e la Nizza, oraşul păzit de Dumnezeu. E cel mai fericit oraş pe care l-am văzut eu în multele mele călătorii. E oraşul ideal, unde viaţa e mai uşoară decât oriunde. E oraşul sfinţit de Dumnezeu şi cu locul sfinţit de oameni. Francezii par'că şi-au adus tot aurul şi l-au aşezat în înfrumseţarea Nizzei. Aici francezul nu mai e sgârcit, ci par'că face pradă în lux şi îşi bate joc de orice sărăcie şi mizerie. Nizza e sfidarea năcazului şi a murdăriei. Dar toată lumea contribue la înfrumseţarea lui. Cei zece franci pe cari îi plătesc eu zilnic pentru că maşina mea stă în Franţa, ridică şi ei Nizza. Cei cincizeci de franci pe cari îi plătesc zilnic pentru camera de hotel, rămân şi ei la Nizza.

San-Remo e staţiune climaterică admirabilă şi frumoasă. Nizza mai e şi oraş mare. Italienii, aici au fost întrecuţi de francezi, de acea lumea cea multă vine aici. Verdi a venit aici. Garibaldi aici. Profesorul Toma Ionescu a murit aici. Nizza e visul tuturora. Bogaţi, săraci, sănătoşi, bolnavi, cardiaci, nefritici, reumatici... toţi ar vrea să trăiască aici, în grădina lui Dumnezeu....

Am scris la toată lumea din ţară câte o ilustrată frumoasă cu vederea promenadei. Aşa se

Cioban din Bernina

cuvine și e frumos să te gândești la cei din țara ta și să le trimiți câte un cuvânt frumos de departe.

Am cumpărat rădăcini ca să samăn flori la primăvară. Flori din Nizza! O să fac la primăvară în curtea mea un colț din Nizza, dacă va fi mai cald și pe la noi. Ce urâtă e primăvara la Poiana, Dumnezeule! Par'că mi-e groază când mă gândesc la ea. Și oameni răi, și uliți strâmte, strâmbe, pline de noroi și de praf. Dar fete tinere frumoase. Numai ele mai îndulcesc atmosfera Poienii.

Mâine dimineață plec la Lyon prin Avignon. Mașina e pusă la punct și am făcut cu ea o plimbare de încercare pe „Promenade des Anglais" până la drumul spre Cannes. Mateescu m'a fotografiat cu aparatul său lângă mare și cu aparatul meu în momentul când ies din hotel. Eu mi-am fotografiat mașina în drumul spre Beaulieu, am fotografiat un chelner în timpul când cobora scările hotelului, iar pe frumoasa Charlotte Corday — cameriera cea tânără — pe scări răzimată de margine. Amintiri dela Nizza. Înainte de culcare fac baia reglementară și pe urmă mă culc citind „Universul".

(Va urma)

Dr. EUGEN DOBROTĂ

DE CRĂCIUN

CUM TE VOM NUMI?

**Prea Sfântă Fecioară,
Azi, a câta-oară
La ieslea Ta vine,
Lumea să se 'nchine?**

Cum Te vom numi?

**Maică?
Maică Preacurată,
Binecuvântată,
Care ai născut
Și care-ai ținut
În brațele sfinte,
Pe-al lumii Părinte,
Pe Domnul Isus,
Stăpânul de sus.**

**Cum Te vom chema?
Cer?
Sfântul cer, prin care
Zi de zi răsare
Mila și iubirea,
Pacea, mântuirea
Celor obidiți,
Desnădăjduiți.**

**Cum Te vom striga?
Masă?
Masă albă, masă sfântă,
Cu cerească Pâine frântă,
Ca cei ce-o mănâncă,
Cu credinț' adâncă
Să renască
Și să crească
Să se mântuiască.**

**Cum Te vom numi?
Viță?
Viță închinată,
De Ceruri plantată,
Ca să odrăslești,
Și să dăruești
Hrană celor goi,
Bătuți de nevoi
Celor osteniți
Și desmoșteniți.**

D. EUGEN NICOARĂ

VITRINA CĂRȚII

CRONICA LITERARĂ

Al. Lascarov-Moldovanu: ÎNTOARCEREA LUI ANDREI PĂTRAȘCU. Roman. Ed. Cugetarea, București. Lei 70.

Autorul ne înfățișează viața unui preot. Această viață e o săptămână a suferințelor sufletești și trupești, care se încheie cu o înviere din moartea indolenței și a necunoașterii la o nouă viață în iubirea lui Hristos.

În sbuciumul sufletesc al eroului acestui roman vedem înfățișate toate problemele adânci ale creștinismului practic, — iar în episoadele vieții lui întreagă mizeria morală a timpului de față.

Cartea e mai mult decât un roman; e o parabolă modernă pentru oameni moderni, cari suferă de rele vechi și nouă. E cuvânt menit să gătească calea Domnului spre suflete; e glas de chemare la Hristos. În învălmășeala zilei de azi e confesiunea de credință a unui creștin convins, că toate relele din suflet și din lume — necredința, ura, mândria, indolența, desfrâul; miseria, criza financiară, comunismul, problema evreiască — nu pot fi rezolvite decât prin iubirea lui Hristos, care poartă păcatele lumii.

Iată o carte, care ar trebui citită de fiecare preot și fiecare om bineintenționat. Vor vedea, cât de mântuitoare e puterea iubirii deaproapelui și cât de puțină se găsește în lume. Nu cred să existe om, care să nu sfârșească citirea acestei cărți, cu smerita recunoaștere: „Sunt un păcătos". Iar mântuirea de aici începe.

Romanul acesta e o brazdă în ogorul Domnului. Cea mai frumoasă formă de fructificare a talentului artistic, de care l-a învrednicit Cerul pe autor.

I. G.

I. G. Oprișan: LUMINIȘURI. București. „Cugetarea". 1936. Pag. 207. Lei 30.

O nouă carte ieșită din strădania literară a distinsului scriitor I. G. Oprișan însemnează un prețios dar creștinesc pe seama tuturor celor însetați de adevărata lumină. Fiindcă d-sa nu-și tăvălește talentul în balta frivolităților literare – cum fac atâția scriitori de astăzi – ci și-l păstrează imaculat, ca să purifice cu el și sufletele lectorilor săi.

La fel cu celelalte cărți ale dlui I. Gr. Oprișan – „Luminișurile" d-sale coboară în suflete lumină de Sus. Căci ori că se zăboveste cu iscusite note de drum, ori că zugrăvește cu meșteșug portrete, ori că tâlcuește cuvinte din Scripturile sfinte – autorul își descopere acelaș suflet de creștin adevărat, care cucerește prin sinceritatea simțirii și prin frumusețea graiului deopotrivă.

Citiți „Luminișurile" dlui I. Gr. Oprișan.

n. c.

Dr. Mircea Suciu-Sibianu. GÂNDURI CREȘTINEȘTI. Vol. I. Sibiu 1937. Seria Didactică. Tip. Arhidiecezană. 111 pag. 40 Lei.

Noi creștinii credem în Dumnezeul *personal.*

De acì, după cuvântul gânditorului creștin Nicolae Berdieff dintr'una din meditațiile sale asupra existenței, *personalitatea este calea către Dumnezeu, pentru că ea este chipul și asemănarea Lui.* Dumnezeu adevărat și *om adevărat.* El singur ne este ușa și calea noastră spre Dumnezeu.

Ca om a trăit în trup ca și noi oamenii; *după chipul Lui trebue să plăsmuim și viața trupului nostru și viața sufletului.* Așa s'ar putea rezuma teoretic și foarte lapidar articolele Doctorului Mircea Suciu-Sibianu, înmănunchiate ca un buchet duhovnicesc în acest prim volum de „Gânduri creștinești", în care atinge multe laturi din existența atât de complicată a vremurilor noastre.

Ca medic cunoaște viața trupului cu toate trebuințele lui, dar luminat de credința în Hristos și ca ostaș al Lui știe și rostul trupului: „templu al sufletului", de unde „orice promovează îngrijirea și sănătatea lui se recomandă chiar de Evanghelie și orice îl pângărește se condamnă." („Între Evanghelie și Box" pag. 103). Dar grija evanghelică de cele ale trupului este departe de a ne îndrituì „să alunecăm în distracții ce nu recreează, nu liniștesc, nu oțelesc corpul și nu ne dau pacea sufletului" („Prejudecăți" p. g. 7).

Rezumate plastic toate aceste gânduri cu adevărat creștinești se pot asemăna cu o scară (un fragment din scara desăvârșirii omului a lui Ion Scărarul) ce te urcă din treaptă în treaptă spre *omul desăvârșit* – omul creștin – ceeace se acopere în întregime cu conceptul de personalitate.

Spre creștineasca satisfacție a autorului, citirea cu zăbavă a acestor gânduri creștinești, așează multe cărămizi duhovnicești întru zidirea făpturii celei nouă a omului creștin.

Pr. FL. M.

Preot Ioan St. Popescu: DEȘTEPTĂRI. Editura Al. Țerek, Iași 1936.

Acelaș fior ce-l simți că te pătrunde la primele mijiri de lumină din zorii zilei, se repetă și strecoară în suflet și la citirea acestor simple și plastice povestiri iscodite de octogenarul autor.

Ele sunt isvorite din trecutul nostru fixat la epoca de deșteptare și înviorare economică, națională și culturală, din vremuri trecute și puțin cunoscute azi.

Cu penelul experienței trăite zugrăvește cele două lumi ale boerului și țăranului român, deosebite ca condiție și psihologie, dar legate și înfrățite prin legătura pământului, sângelui și sentimentelor. Din lumea celor dintâi se conturează și înalță strălucitor figura boerului Ioan Danilă și cucoanei Smarandița din „Vremi de Piatră" sau cea alui Gheorghi Năstavu din „Focuri stânse", ridicați alături de bogăția materială mai mult de cea a nobleței sufletești, pururea preocupați de binefacerea și ajutorarea supușilor lor, întru înaintare și prosperare.

În convorbirile lor, în faptele lor, pretutindeni, chiar și în înțeleptele cuvinte ale țăranilor răsăriți, vezi regăsirea și complectarea neamului, contopite în aceeaș credință și speranță animatoare.

Aceleași strădanii de progres, simple și rodnice în cuvintele lor domoale, precum și în faptele lor așezate. Ele străbat și răsar cu greu sub povara brazdei; dar așa îmbibate cu mirosul gliei se înalță la altarul credinței sfințitoare, ca din complexul lor să iasă vigoarea și sănătatea morală a neamului.

Este cartea bună și pe înțelesul tuturor; aceea care poate satisface prin povestirile sale atâtea cerințe ale bibliotecilor parohiale și mai ales ale celor școlare și caselor culturale ale satelor.

V. MATEIU

SFINȚI ȘI PĂRINȚI AI BISERICII, de *Dumitru Călugăr.* Tip. Arhidiecezană Sibiu, 1936, pag. 81. Lei 20.

Părintele diacon Dumi'ru Călugăr a găsit de bine să-și complecteze distinsa sa lucrare de metodică a Religiei, „Hristos în școală" – prin broșura de față, care pune la îndemâna tineretului câteva exemple vii de muncă și cucernicie creștinească.

Astăzi, când cărțile de aventuri pervertitoare de suflete preocupă spiritul avid după lectură al

tineretului atât de mult, o astfel de carte, fie cât de redusă in dimensiuni, îşi are importanţa sa. Fie ca numărul scriitorilor in acest spirit să se înmulţească din zi in zi, iar operele lor să alunge pe cele rele.

L. B.

Jean Boisset: ESAI SUR LA NATURE DE L'HOMME DANS LA RÉVÉLATION CHRÉTIENNE. Paris, Félix Alcan, 1936.

De curând a apărut o lucrare masivă: „Încercare asupra naturii omului in revelaţia creştină", scrisă de celebrul teolog protestant Jean Boisset. Autorul nu face parte din categoria protestanţilor extremişti. E protestant ortodox de nuanţă calvină. Ce a determinat pe autor să scrie această carte? Faptul că „omul cunoaşte azi o devalorizare dureroasă. Ce paradox inspăimântător: omul spirit n'a ajuns să domine materia! Pare a-şi fi pierdut destinul şi a-şi fi uitat originea." Din tendinţa de a se perfecţiona, a inventat tehnica, pe care acum o adoră, pierzându-şi propriile sale insuşiri spirituale şi rupând legătura cu cerul – devenind nereligios. Scopul cărţii e să arate locul pe care-l ocupă omul in ierarhia valorilor cosmice şi legătura pe care trebue s'o aibă cu cerul.

Imperfect, in urma căderii in păcat, omul n'a putut cunoaşte prin facultăţile sale intelectuale pe Dumnezeu. Dumnezeu n'a rămas insă ascuns, ci s'a descoperit oamenilor, s'a revelat.

În partea I a lucrării, Jean Boisset studiază religia poporului evreu. Ocupându-se de evoluţia monoteismului iudaic, e influenţat mult de Charle Guignebert. În capitolele referitoare la destinul omului şi 'a păcatul strămoşesc, scapă de sub influenţa extremismului raţionalist şi incearcă să vadă aceste probleme prin prisma alor doi protestanţi ortodocşi: I. Calvin şi Karl Barth.

În partea a doua studiază problema raportului dintre om şi Dumnezeu in invăţătura Mântuitorului şi apoi a bisericii. În protestantism e un progres chiar şi faptul că Jean Boisset vorbeşte despre „Biserica". pe care n'o crede nici numai terestră, nici numai transcendentă, ci şi terestră şi transcendentă.

Boisset pune şi problema predestinaţiei pe care o rezolvă in sensul teologiei dialectice a lui Barth.

Vorbind in termeni generali, opera lui Jean Boisset e o incercare de a adânci şi de a privi din noui puncte de vedere problema revelaţiei şi a raportului ei cu omenirea. Pe marginea ideilor lui Calvin şi ale lui Barth, Boisset interpretează, in spirit destul de creştin, probleme pe cari extrema critică protestantă le-a tratat in forme păgubitoare creştinismului.

I. E. NAGHIU

CE S'A ÎNTÂMPLAT ÎN LUNA TRECUTĂ?

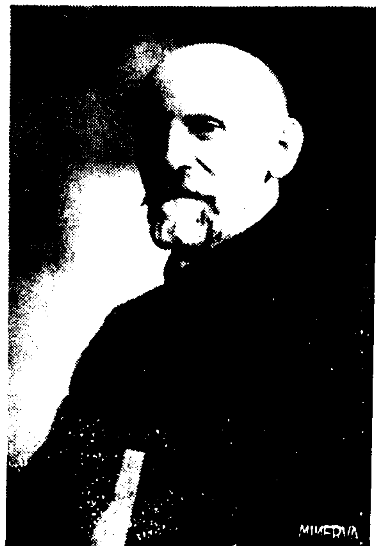
La noi

STATUIA LUI POPA LUCACI. Naţia recunoscătoare a cinstit cu o statue pe marele român care a fost Părintele Lucaci, supranumit şi „Leul dela Sişeşti." La desvelirea statuii care 'mpodobeşte astăzi Satu-Mare dela graniţa de vest a ţării au fost de faţă câteva zeci de mii de români, in frunte cu P. S. Episcop Nicolae al Orăzii şi cu câţiva membrii ai guvernului. Cum era şi firesc, solemnitatea a avut caracterul unei grandioase manifestări naţionale, menite să afirme incă odată dreptul nostru de a stăpâni pământul strămoşesc in actualele hotare ale lui.

PĂR. TIMOTEI POPOVICI s'a retras de curând in binemeritată pensie. Distinsul măestru al cântecului românesc nu şi-a intrerupt insă prin aceasta prodigioasa sa activitate. Dovadă recentă: Strălucitul concert de colinde pe care l-a dat in preajma Crăciunului cu corul Mitropoliei sibiene in vasta catedrală ortodoxă, concert care – fiind difuzat şi prin posturile noastre de radio – a putut fi ascultat cu negrăită bucurie duhovnicească de toată lumea.

În cadrul concertului Î. P. S. Mitropolit Nicolae a rostit o inălţătoare predică, tâlcuind semnificaţia religioasă şi naţională a Crăciunului românesc.

Bunul Dumnezeu să ţină întru mulţi ani pe iscusitul măestru, Preotul profesor Timotei Popovici, ca să poată lăuda pe Dumnezeu incă multă vreme şi multă bucurie să mai poată face sufletului românesc, prin neostenita sa osârdie muzicală.

P. C. Sa Părintele Profesor Timotei Popovici

Maicile dela Spitalul din Reghin cu Dl Dr. E. Nicoară

PRIMA ECHIPĂ DE CĂLUGĂRIȚE-SURORI DE OCROTIRE. Luna trecută a plecat la spitalul dlui Dr. E. N i c o a r ă din Reghin prima echipă de maici, pentru a se pune în creștineasca slujbă de alinare a suferințelor celor bolnavi. Maicile au plecat la Reghin după doi ani de școală duhovnicească și doftoricească făcută la Mănăstirea „Sf. Elisaveta" din Cluj, mănăstire gospodărită de sf. Episcopie ortodoxă de-aici, în frățească și devotată impreună lucrare cu distinsele doamne din „Societatea fomeilor ortodoxe, filiala Cluj."

Bunul Dumnezeu să aibă în paza Sa pe cuvioasele noastre misionare, cari înțeleg să-și inchine viața lui H r i s t o s – prin creștineasca slujire a deaproapelui.

CATEDRALA DIN TIMIȘOARA. Abia s'a sfințit, în toamna anului trecut, monumentala biserică ortodoxă din Timișoara-Cetate și iată că s'a pus de curând temelia unui nou locaș de inchinare ortodoxă in acelaș oraș.

Catedrala, a cărei peatră de temelie a fost sfințtă cu mare solemnitate de P. S. Sa Episcopul Andrei al Aradului va fi cea mai mare biserică din țară și 'n acelaș timp va fi și unul dintre cele mai impunătoare monumente arhitectonice ale României Mari.

Jalea : Credința

Spitalul din Reghin, ctitoria Dlui Dr. E. Nicoară

La alții

M. S. George VI. Regele Angliei

ÎNTOARCERE DIN U. R. S. S. Se știe că marele scriitor francez André Gide se convertise acum câțiva ani la bolșevism. De sigur nu atât din convingere, cât din setea de a produce valori în jurul numelui său. Prețuind după cuviință importanța acestei conversiuni, cârmuitorii sovietici au invitat pe André Gide să le viziteze țara. Neofilul roșu s'a executat. A cutreerat Rusia, într'un vagon salon, iar experiențele și le-a notat în cartea „Retour de l' U. R. S. S." ieșită de curând la Paris. Autorul se mărturisește profund deziluzionat de cele văzute. În loc de libertate a găsit cea mai cumplită teroare; în loc de rai, mizerie generală.

Nime n'are dreptul să creadă decât ce crede Stalin prin „Pravda." Și încă fiecare e obligat să mărturisească „entuziast" această credință. Altfel înfundă ocna sau e trecut pe celălalt tărâm...

„Frunțile niciodată n'au fost mai plecate" – scrie André Gide, după ce ne-a asigurat la 'nceputul cărții că va fi foarte obiectiv în mărturisirile sale.

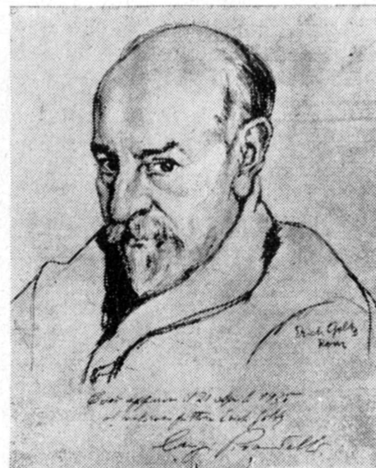
Noi îl credem pe cuvânt, fiindcă acelaș lucru ni-l spusese acum câțiva ani un alt convertit la comunism: Panait Istrati, tot literat și tot mare...

DUCELE DE WINDSOR. După cum și era de așteptat, fostul rege al Angliei prin abdicarea sa n'a rămas un simplu particular. Noul suveran al imperiului britanic i-a conferit fratelui său mai mare titlul de duce de Windsor, cu toate favorurile împreunate cu această înaltă demnitate.

W. Simpson, cu care se va căsători în luna Maiu ex-regele Angliei

† LUIGI PIRANDELLO. Zilele trecute s'a stins din viață Luigi Pirandello, unul dintre cei mai renumiți autori dramatici ai lumii. Italian de naștere, ilustrul defunct, ale cărei piese au fost traduse și

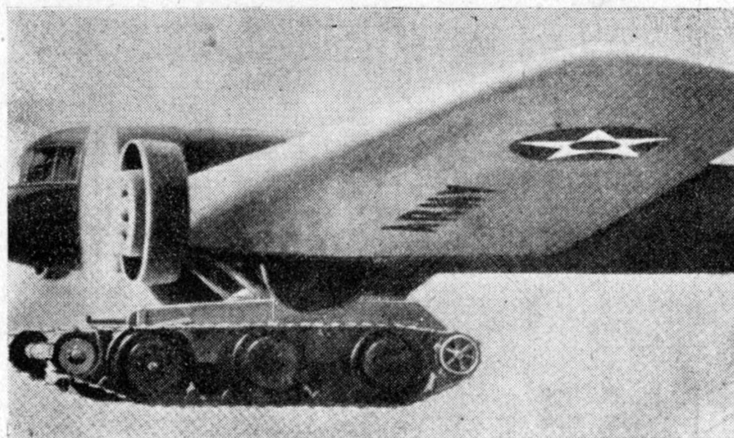

Luigi Pirandello

jucate pe toate marile scene mondiale, fusese încununat acum câțiva ani și cu premiul Nobel pentru literatură.

RĂSBOIUL CIVIL DIN SPANIA. Faza de relativă liniște a războiului din Spania pare a fi ajuns la sfârșit. Profitând de timpul favorabil, naționaliștii își întețesc tot mai mult atacurile silind trupele roșii să cedeze teren. Se vorbește tot mai insistent de o ofensivă în stil mare, pe care ar întreprinde-o armatele generalului Franco în timpul cel mai apropiat.

În acelaș timp diplomația europeană discută și semnează tratate de neimixtiune. Le semnează și Sovietele; ceeace nu le oprește să continue a trimite ajutoare oștilor guvernului roșu din Valencia.

O nouă unealtă de răsboiu

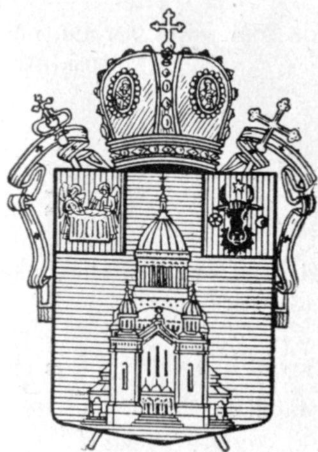
GHIVECIU

JIDOVII TREC LA ORTODOXIA CREȘTINĂ. Sensația religioasă a Crăciunului din urmă a alcătuit-o vestea dupăcare vr'o 200 de famili evreești din Capitală ar fi cerut Înalt Prea Sfințitului Patriarh să le primească, prin botez, în sânul sfintei noastre Biserici. Gestul jidovilor ar fi deosebit de frumos, dacă ar izvori dintr'o luminată conștiință religioasă, convertită la Hristos.

Sunt însă și oameni cari se îndoiesc de sinceritatea neofiților cari cer organizarea unei parohii speciale pentru ei. Acești oameni cred că prin trecerea la ortodoxie cele 200 de familii ar voi să se pună la adăpost pentru cazul că și în țara noastră s'ar lua măsuri cu privire la expulsarea „neamului viclean și necredincios" – cum a numit Mântuitorul pe fiii lui Israel.

CIFRE ÎNGRIJORĂTOARE. Ultimul congres al natalității a dat la iveală câteva cifre simptomatice: numărul nașterilor a scăzut anul trecut în Franța cu 38.000, pe când în Germania el a crescut cu 65.000.

În momentul de față, la un copil nou născut în Franța se nasc doi în Germania, trei în Japonia, șapte în Rusia sovietică și peste douăzeci în China.

Noua stemă a Eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului

STEMA EPARHIEI CLUJULUI Pe scut albastru o catedrală de argint văzută din față, cu o turlă centrală și două laterale. În cartierul liber din dreapta, pe roșu hramul „Adormirei Maicii Domnului" de aur; în cel din stânga tot pe roșu, bourul Moldovei negru. Scutul așezat pe crucea și cârjea episcopală încrucișate, împodobite între ele cu omofoare roșii cu bordură de aur încărcate cu cruci negre. Timbrat cu mitra episcopală de aur cu fond roșu.

Simbolizează noua așezare ortodoxă cu hramul ei și amintește de vechea stăpânire a bisericii moldovenești a Vadului din secolul XV.

Grigorescu: Ovreu]

COLȚUL GOSPODINEI

– Important: Să nu mâncăm mezeluri, dacă au o culoare cenușie, dacă au prins mucegai, sau dacă au un miros de acreală. Mai bine să ne lăsăm păgubași, decât să ne intoxicăm.

– Carnea se ține bine, dacă o frecăm cu zeamă de lămâie sau dacă o învelim cu o pânză muiată în oțet sau în unt.

– Lămâile și feliile de lămâie se păstrează bine în apă rece.

– Gălbenușurile de ouă se păstrează bine așa: Umplem un castron de porțelan cu apă rece și apoi turnăm gălbenușurile în această apă.

– Știți oare că puteți opri mâncarea să dea în foc, dacă ungeți marginea oalei, un lat de deget, cu puțină grăsime? Lichidul nu trece dincolo de această grăsime.

– Sticlele de unt de lemn pot fi spălate cu o soluție caldă de sodă sau cu rumeguș umed de lemn.

– Supa de carne, devine mai gustoasă și mai nutritivă dacă adăugăm la sfârșit, când se servește, puțin parmezan ras.

– Untul se conservează înfășurându-l într'o hârtie de pergament, invelindu-l apoi într'o cârpă umedă, și punându-l în pivniță.

Dacă untul e râncezit, îi redăm gustul plăcut topindu-l împreună cu o coaje de pâine de secară. După topire, luăm coaja de pâine și-l lăsăm să se răcească; îl putem închega băgându-l în lapte rece sau în apă.

– Compotul capătă un gust mai bun, dacă îl gătim cu o bucătică de unt.

– Ciorba, care nu e tocmai gustoasă, o îmbunătățim la gust, dacă o gătim cu o ceapă rumenită în grăsime.

– Orice fel de limbă, trebuie să fiarbă încet, căci altfel devine tare.

– Știți oare că unghiile fragile nu se mai rup așa de lesne, dacă băgați zilnic degetele în miezul unei lămâi? După aceea ungeți degetele cu puțină lanolină.

LIA

DELA LUME ADUNATE

Viaţa veselă

LUME PROASTĂ

— Draga mea, ce lume trebue să mai priventezi! – se plânge Madame Sgribencea, vechei prietene Madame Ciocănescu.

— Dar ce s'a întâmplat?

— Uite, am avut două zile la mine pe Popescu. Ei, bine, a plecat cu cel mai bun prosop al meu!

— Era scump?

— Nu ştiu, că-l aveam dela hotel, de când am fost la Bucureşti!

ÎNTRE EDITOR ŞI SCRIITOR

— Cum mai merg cărţile mele D-le editor?

— Slăbuţ, slăbuţ! Dar nu descuraja. Colegul D-tale N. N. vindea şi mai puţin. Cum a murit însă a avut un succes extraordinar. N'avea nici o grije: o să-ţi vie şi D-tale rândul.

STRADĂ CU BUCLUC

Spre ziuă un boer afumat bine se urcă într'un taxi şi spune şoferului să mâne. După un timp şoferul întreabă: — Unde mergem conaşule?

— Ştii unde e strada Mussolini?

— Da, – răspunse şoferul.

— Ei bine, atunci să nu mă duci pe acolo, fiindcă acolo stau şi mă vede nevasta.

CONFUZIE

A: Ai auzit ce s'a întâmplat cu ocazia inundaţiilor din America?

B: Ce??

A: Harry şi-a mântuit mai întâi soacra.

B: De, aşa-i! Omul la necaz îşi mai pierde şi capul.

INMIXTIUNE

A: De ce eşti aşa de abătut?

B: Uite, de când ascult radio nu mai pot dormi.

A: La mine e invers. Eu nu mai pot să ascult, când dorm.

DOI FRAŢI

În Cluj sunt doi fraţi. Unul advocat şi celalalt profesor. Advocatul are părul negru, profesorul e cărunt. Un prietin întreabă odată pe profesor, de unde vine osebirea mare între ei.

– Foarte simplu, răspunse profesorul, advocatul munceşte cu gura, iar eu cu capul.

SĂ NE TOCMIM!

Mitică nu e, precum ştiţi, un tip prea elegant. Dar de Anul Nou a vrut şi d-nealui să se furlandisească cu un costum de haine noi.

Tocmai în uşa prăvăliei la *„Cavalerul şic“*, furnisorul d-sale, s'a întâlnit cu Guţă.

— Tot n'ai treabă, Guţă, hai intră cu mine să-mi aleg un costum de haine.

Patronul „Cavalerului şic“ îşi întâmpină surprins clientul:

— N'aţi mai fost demult pe la mine, musiu Mitică?

— Venii să-mi faci un rând de haine.

— Păi mai aveţi două rânduri neplătite.

— Ei şi acum vrei d-ta să ţi le plătesc, în pline sărbători. ...pe vremurile astea... conversiune... diversiune... una alta. Nu plăteşte resconturile Banca Naţională şi d-ta îmi pui suliţa în coastă.

— Nu vă pui nici o suliţă, coane Mitică. Zisei aşa, credeam că aţi uitat. Dar mai aştept.

— Ei, cu cât îmi faci unul nou?

— Îl plătiţi acu?

— Ce, nu eşti bine? Îl treci tot în comt.

— Atunci o să fie 4500.

— Ce face? 3100 dacă vrei, dacă nu... mă roagă la *„Cavalerul ultra şic“*; şi de, el e mai ultra ca d-ta.

În sfârşit, după trei strei sferturi de oră de tocmeală, au căzut de acord la 3300.

La eşire, Guţă întreabă pe Mitică:

— Dar de plătit il plăteşti?

— Ce, sunt nebun? Pe vremurile astea... conversiune...

— Lasă chestia asta, c'am auzit-o. Dar dacă tot n'ai de gând să-i plăteşti, de ce te-ai mai tocmit atâta?

— Ei, ca să piardă mai puţin săracu, că e negustor cumsecade. „Universul“

ASEMĂNARE

Sotul: Da bună ai mai fi de microfon femeie!

Sotia: De ce?

Sotul: Cum prinzi şi tu ceva, o ştie îndată lumea.

LA ŞCOALĂ

Învăţătorul: Ce-i tatăl tău?

Copilul: E mort.

Învăţătorul: Ei bine, ce-a fost tatăl tău?

Copilul: Viu.

Tuturor colaboratorilor, abonaților și cititorilor „Vieții Ilustrate“ le trimitem cele mai bune urări de Anul Nou.

Prietinii cari ne prețuesc munca și jertfa, să-și înoiască cât mai în grabă abonamentul la „Viața Ilustrată“. Împlinindu-ne rugămintea, scapă de-o grijă, iar nouă ne face o bucurie de Anul Nou.

Administrația
„VIEȚII ILUSTRATE“

VIAȚA ILUSTRATĂ

REVISTĂ DE FAMILIE

APARE LUNAR

ABONAMENTUL PE UN AN 200 LEI. PE O JUMĂTATE AN 100 LEI. UN NUMAR 20 LEI

REDACȚIA: CLUJ, EPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ

ADMINISTRAȚIA: CLUJ, LIBRĂRIA EPARHIALĂ, PIAȚA CUZA VODĂ 6

o-o

Pentru abonați

Dacă nu găsiți revista la librăria dela care ați cumpărat-o până acuma, adresați-Vă direct administrației. Pentrucă nu mai trimitem revista librăriilor cari nu-și achită datoria față de noi.

o-o

Nu uitați să Vă înoiți abonamentul la „Viața Ilustrată“ și să recomandați revista prietinilor și cunoscuților D=Voastră. „Viața Ilustrată“ este unica revistă de familie, care duce în casa Românului lumină pentru suflet și desfătare pentru ochi.

TIPARUL TIPOGRAFIEI EPARHIEI ORT. ROM. CLUJ

ÎN ACEST NUMĂR:

———o-o———

PENTRU COLABORATORI

Revista se pune sub tipar totdeauna la 15 ale lunei. Domnii colaboratori sunt rugaţi să-şi trimită manuscrisele până la această dată. Rugăm articole scurte, scrise citeţ, pe o singură pagină a hârtiei. Întrucât e posibil dorim ilustraţii (fotografii) la text. Ordinea articolelor e determinată de necesităţi tehnice, nu de alte consideraţii. - Manuscrisele nepublicate nu se inapoiază.

Primim spre publicare cronici despre evenimentele culturale şi sociale din oricare parte a ţării. Aceste cronici trebue să fie însă însoţite de fotografii.